

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

MORGONBRIS

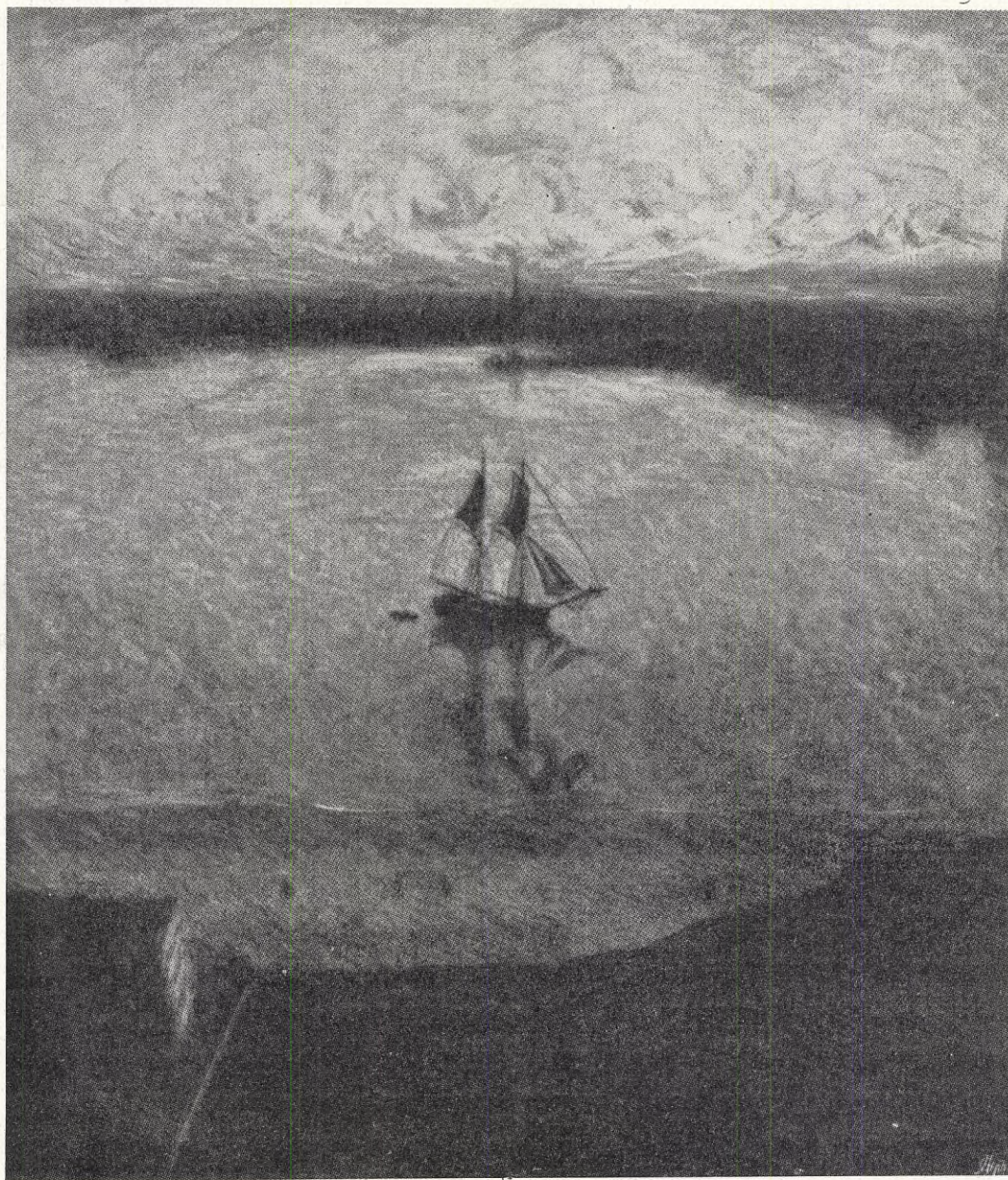
TIDNING FÖR DEN SOCIALDEMOKRATISKA KVINNORÖRELSEN.

Utgiven av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

23:e årg. 1927.

N:r 7. Juli.

Pris 25 öre

Eugen Jansson: MIDSOMMARNATT.

Nu blommar all världen och sommarn drar in
bland ljusgröna dungar och gården,
all världen är skön, all världen är min
och jag är en son av all världen.

Och törnrosöd lyser morgonsky
och morgonens dimmor sig lyfta
all världen är ung, all världen är ny,
och ändå så ville jag snyfta.

GUSTAF FRÖDING.

Kvinnans personlighet och barnalstringen.

Av Frida Stéenhoff.

(Forts. fr. föreg. n.r.)

Individen och släktet.

Många människor betyda tyvärr föga både i egna och andras ögon, men detta upphäver ej sanningen, att individen och släktet tillsammans betyda allt. Individen och släktet äro sammankedjade i en evig växelverkan. De äro varandras dubbelgångare. De härma varandras känslor, tankar, gester, mimik, lyten och förtjänster. De uppträda i varandras substans. Släktet beror av hurdana individer, som födas, individen av släktets art och förhållanden. Men fast individen i pluralis bildar släktet, är individen dock städse något annat än släktet i singularis. Individen är ett original, som aldrig kommer i dubblett. Vid varje födelse sker en nybildning, en variation, av den evigt givna substansen. Ej blott det materiella livet förnyas i en varierande form utan också det andliga livet.

Den underbara blandning av ärftlighetsstoff, som åstadkommer den nya personen, låter för vår fantasi själva danandet likna en häxkittel, där de bästa eller förfärligaste möjligheter kunna trollas fram eller förintas. Studiet av gener hos växter och djur, befruktningen och det embryonala tillståndet inom djurvärlden äro numera så populariserade, att läran om skapelseprocessen ej längre hör till de ämnen, konventionen förbjuder. Men vad som icke kan populariseras är, hur det andliga livet lever vidare. På tidiga stadier kan blott det materiella livet bli föremål för iakttagelse. Det väsentliga i skillnaden mellan människobarn och djurungar kan ej studeras under mikroskop.

För många är påståendet kärt, att människan blott är ett djur. Skillnaden är dock ganska stor, om man gör sig besvär att besinna, huruom människan genom den så kallade utvecklingen fortsätter ett andligt liv. Djurens ungar leva blott på nytt, om och omigen, föräldrarnas liv. De repetera ett materiellt liv, som funnits i otaliga släktled före dem. Hos människan däremot fogar den nya generationen ett nytt andligt innehåll till den andliga energi den gamla generationen presterat. Människobarnen ej blott repetera, de

taga vid och fortsätta, där föräldrarna slutade.

Människoraser och familjer gå framåt i kultur, nå högt, stanna, gå tillbaka och utslockna. Deras andliga vitalitet har sinat. Innan de helt försvinna, föra de — såsom många lärda hålla före — en tynande, enbart vegetativ och animalisk tillvaro. Veta de då intet medel att skydda sin andliga vitalitet från försvinnande?

I dessa radions tider ligger det så nära till hands att tro det andliga livet vara en särskild art vibrering.

De särskilda etervågor, som förmedla andlig energi, fordra ett medium av anpassning och stämning för att mottagas av den nya varelsen. Som vetenskapen ej ännu kan ge något bevis varför den ena avlingen skapar nästan endast materiellt liv och den andra en hög grad av andligt, blir det endast vaga hugskott, som inspirera mödrarna att ge kärlekskänslan en uppgift vid avlingen. För den folkliga fantasien ha alltid kärleksbarnen betraktats som av naturen gynnade framför barnen födda efter ett själlöst, mekaniserat könsumgänge. Försöket att skaffa kärleken ett *raison d'être*, då ju sinnligheten och vällusten skulle varit alldeles tillräckliga för att skaffa nya liv, bjuder emellertid de största svårigheter, ty kärleken lyder lagar, som äro okända och ännu trotsa all mänsklig skarpsinnighet. Vill man emellertid ett försvar för naturen, att den hittat på en så bländande och lockande ledstjärna som kärleken, kan man endast finna detta försvar i något sorts samband med avlingen. De vaga hugskotten bli därmed en slags tankens arbetshypotes under sökandet efter villkoren för den bästa barnalstringen.

Kärlekslyckan.

Sedan urminnes tid söka människorna lyckan, men ännu den dag i dag är ha vi icke någon tillfredsställande definition på vad som menas med att vara lycklig. Många olika lärare ha lärt ut olika läror om lyckan. Kärleken, arbetet, förnöjsamheten och åtskilligt annat skulle vara lyckan. Men hur talrika äro ej de som arbeta, älska och äro förnöjsamma utan att därför vara lyckliga? Till en viss grad är det dock

sant: kärlek, arbete, förnöjsamhet samt andra dygder utgöra en stor del av lyckan. Kanske de bilda tre fjärdedelar därav. Men den sista fjärdedelen, som så mycket till slut kommer an på, vad är den? Drömmen? Varför skulle vi ej travestera Shakespeare och säga: "Lyckan är omgiven av en dröm och gjord av det stoff, som drömmar äro gjorda av"?

Kärleksruset är en förtrollning, som mer än allt annat i det vakna tillståndet liknar en dröm. Förtrollningen lyfter upp den förtrollade till höjder av sällhet och extas, han svävar i eteriska sfärer, som intet har med jordiska och verkliga förhållanden att göra. Om det andliga livet är en vibrering, måste även drömmen vara en vibrering. Skulle kärleksdrömmens rus, som kanske ännu mera narkotiserar det mänskliga medvetandet nu än vid kulturens början, skulle detta egenartade och allt tydligare fenomen ha kommit till utan ändamål? Eller skall det tjäna som medium för det andliga livets transplantation i ny materia?

Snoilsky talar i en gripande dikt, Österländskan, om folket, som förslavade sina kvinnor och därigenom förlorade sin egen själ. Det är anmärkningsvärt, att turkarna, som hänsyftningen gällde, nu jämte många andra orientaliska folk ha en renässans samtidigt som deras kvinnor befria sig från sekelgamla ok.

Att bliva mor utan frivillig hängivelse, att vara mera ofri än honan i djurriket, har under oändliga tidskedan varit de livegna kvinnornas lott. Just för att den kvinnliga livegenskapen även innefattade könslivet måste den för henne betytt ett djupare förslöande än för mannen, som dock enbart genom att förlora sin rörelsefrihet ofta sjönk ned nästan till djurets nivå.

Så länge slavinnor icke reflektera över sitt slaveri, utan betrakta sig som sin ägares husdjur, blir beroendet visserligen lika ödeläggande för deras personlighetsutveckling, men det behöver icke föranleda ett andligt sammanbrott. Detta sker först sedan slaven ser sig själv från en fri människas synpunkt. Allt ifrån början av mänsklighetens historia

Den bittra och tragikfyllda vandringen till fattigvården.

Av Sigrid Lundin.

Gång efter annan får man lyssna till berättelser om hur svårt det är för den hjälpsökande att, när samhället behöver träda emellan, finna vägen till den rätta institutionen, om hur det många gånger synnerligen brådskande ärendet försenas genom utredningens grundlighet, vars resultat måste avvaktas innan förslag till hjälp kan lämnas, om hur bristen på smidighet i systemet orsakar beklagliga dröjsmål och onödigt lidande för den stackars hjälpsökande. I Stockholm är det till församlingsvårdsstyrelserna och på deras mottagningstider de behövande skola infinna sig för att få hjälp, och prästbetyget skall medföras för att vederbörande skall kunna dokumentera sig. Det senare kan vara svårt nog t. ex. för den, som utan att vara i kontakt med modern, behöver söka för ett barn som vistas i fosterhem eller hos anhöriga. Betyget kan finnas hos modern, på sjukhuset, mantalskontoret, ja, ingen vet var. I

har väl kvinnan av sin instinkt drivits mot det fria kärleksvalet. Hennes natur väljer åt henne enligt syften, som äro henne själv obekanta. Även om långa tidsperioder försoffade henne, vaknade hon dock på nytt och började reflektera över att hennes egen vilja ingenting avgjorde för hennes moderskap. Vår inbillning förmår ej överskåda de vidder av sorg, bitterhet, hyckleri och förhårdande, över vilka havande kvinnor burit sina barn. Skulle alla dessa sjuka själstillstånd lämnat fostren oberörda och oskadade?

Om könsföreningen i stället för att vara en känslans fria utlösning blir ett mekaniskt tvång, inträder en hämning av den nervsystemets funktion, som representerar människans näst starkaste drift. Om hämningen upprepas under många släktled, är det väl icke uteslutet att den har en energiminskande inverkan på nybildningens andliga kapital.

De märkliga iakttagelser, som i vår tid gjorts angående nervsystemets sjukdomar, visa mot hämningen, som orsaken till det nervösa sammanbrottet. Hur mycket av mänsklighetens nuvarande nervlidande bör skyllas på våldförandet och undertryckandet av könslavinornas känslor vid avlingen?

(Forts. i nästa n:r.)

nödfall kan åldersbetyg gälla, men också det skall anskaffas. Ett nödtillstånd kan inträffa synnerligen hastigt. Ett ex.: Grannar till en mor som satt övergiven, sjuk och utan ett öre inför stundande helg, utan mat och ved och med det andra barnet i väntan, underrättade hennes barnavårdsman om situationen dagen före helgen. Församlingsfattigvårdsstyrelsen hade samma dag haft sitt sammanträde och det dröjde en hel vecka innan nästa, alla expeditioner voro för dagen stängda och alla möjligheter till hjälp, även med genvägen nämnden, voro för den veckan uteslutna, om ej någon av fattigvårdsstyrelsens medlemmar stode att träffa och vågade på eget bevåg utanordna understöd. Massor av påringningar till än en, än en annan av fattigvårdsstyrelsens medlemmar blevo utan resultat, en kun-

de inte anträffas, en annan skulle kanske snart komma hem, en tredje svarade: hon får väl komma in med en ansökan, och en fjärde vi ska se vad vi ska kunna göra etc. Det fanns emellertid en resolut medlem i denna lokala fv-styrelse som tog saken i egen hand, som skaffade mat, ved och några kronor kontant över helgen, men det tog tid innan det blev klart att här måste ges, utan undersökning och utan former. En annan gång har emellan ett par i s. k. Stockholmsäktenskap sammanlevande osämja inträtt och modern står på gatan med sitt lilla barn. Hon ringer upp sin barnavårdsman som skall ordna för henne. Hon anvisas att med prästbetyget och efter att hava blivit undersökt av läkare, inställa sig hos fattigvårdsnämnden för att bli remitterad till asyl, men dörren till den gemensamma bostaden är stängd, betyget finnes där, hela tragedien utspelas efter expeditionstid och det gäller att ordna snabbt. Den enda utvägen är då polisen. De flesta oförvitliga människor rygga tillbaka när man hänvisar dem till polisen och själv har jag en gång blivit beskydd för onödigt brutalitet, när jag på detta sätt sökte snabbt ordna för en hemlös. Ofta bli de som skola snabbt ordna sådana historier nervösa och irriterade. De hava sin borgerliga gärning bredvid sitt förtroendeuppdrag, detta är i de flesta fall ej avlönat och tar tid från förvärvsarbetet och därför är det ovälkommet när det blir för bråkigt. Vid ett tillfälle svarade en numera avgången fattigvårdsdirektör på en brådskande framställning: Kom igen om åtta dagar. På min replik om att ärendet var brådskande genmälte han: Kom igen om fjorton dagar. Ärendet ordnades samma dag genom hänvändelse till nämnden. Det är en brist i systemet när det tillgår så, likaså när ansökan efter ansökan skall skrivas för att en ogift mor byter plats ideligen och flyttar från församling till församling. Alla uppgifter skola förnyas, ny undersökning göras, trots det att det endast är modern som flyttat. Fattigvårdsbehovet kvarstår oförändrat och det riktiga vore att behandla ärendet i den församling där barnet, den behövande vistas. Där finns den fasta punkten,

Diska ej

utan att ha *Gahns Maniol* hemma. *Maniol* är oumbärlig för alla som få ha sina händer mycket i vatten. Ingnid händerna efter varje disk, tvätt eller dyligt med *Maniol* och Ni undviker att få hårda, spruckna och röda händer. *Gör din hand mjuk o. vacker, använd*

mycket arbete skulle sparas om denna praxis finge tillämpas, men den barnavårdsman som vågar försöket anses nära nog göra sig skyldig till lagbrott. Om ej alla dessa former iakttagas, så vet den, som försökt erhålla hjälp åt den som kommit i prekär situation, hur svårt det är att göra något och med vilken finess en fattigvårdsstyrelse kan visa från sig en hjälpsökande så snart det finns minsta lilla formella skäl därtill. Så det är inte endast det som ger anledning till reflexioner, men man gör sig osökt frågan: Känna ej fattigvårdsstyrelserna till fattigvårdslagen? Det står i 4 kap. 23 § så här:

Vill någon komma i åtnjutande av fattigvård, göra anmälan därom hos fattigvårdsstyrelsen i det fattigvårdssamhälle, där han vistas.

Anmälan må göras, förutom hos fattigvårdsstyrelsen, hos dess ordförande eller annan ledamot av styrelsen eller hos den, som styrelsen kan hava utsett att mottaga sådan anmälan, eller hos prästerskapet i församlingen.

Har anmälan gjorts hos annan än ordföranden, vare den, som mottagit anmälan skyldig att ofördröjligen fortskaffa densamma till fattigvårdsstyrelsen eller dess ordförande.

Polisman, kronobetjänt, läkare eller barnmorska, som finner någon vara i sådan belägenhet, att fattigvårdsstyrelsens ingripande är av nöden, bör därom göra anmälan hos styrelsen.

Oavsett om sådan anmälan skett, åligger det fattigvårdsstyrelsen att ombesörja att den, som vistas inom samhället och finnes vara i behov av fattigvård, erhåller sådan.

24 par. 1 mom. säger: Då någon är i så trängande behov av fattigvård, att med dess avhjälpande ej kan anstå, till dess fattigvårdsstyrelsen sammanträder, må ordföranden tills vidare bevilja den nödställda fattigvård.

Enahanda befogenhet må, enligt bestämmande i fattigvårdsreglementet, tilldelas annan ledamot av styrelsen eller tjänsteman hos densamma.

Det vore synnerligen frestande att kursivera åtskilliga av dessa punkter, men den som läser dem ordentligt skall kunna läsa ut att vilken som helst av en fattigvårdsstyrelses medlemmar kan taga upp ett ärende och vidare befordra det till vad som på fattigvårdshåll anses vara rätt forum. Med anledning av liknande erfarenhet efterlyste —j i Social-Demokraten för någon tid sedan en slags centralstation, varifrån man kan skaffa biljett till fattigvårdens alla stationer, en byrå där man kan få avlasta sina bekymmer och bliva visad och vidarebefordrad till den rätta och lämpliga, och ett bättre samförstånd mellan de olika sektionerna. Man talar om överorganisation. Om något verk är överorganiserat så är det Stockholms fattig-

Rapport om cirkelarbetet nödvändig.

Från ett stort antal A. B. F:s studiecirklar saknas ännu varje meddelande om arbetet under den nu avslutade vintersäsongen.

Det är cirkelarnas rapporter som läggas till grund för anslagen från stat och landsting, varför det är ytterst nödvändigt att de komma in i tid och äro så fullständiga som möjligt. De cirklar som underlåta att rapportera måste givetvis bli utan anslag.

Vi ställa därför en uppmaning till alla cirklar inom kvinnoförbundet, vilka ännu ej rapporterat, att fullgöra denna skyldighet snarast.

Till Erik Hedéns minne.

I insamlingen för åstadkommande av en minnesvård över Erik Hedén ha från kvinnoförbundets avdelningar, genom insamling och anslag ytterligare inlutit följande bidrag:

Transport fr. föreg. redovisning 175:—	
Kristinehamns soc.-dem. kvinnoklubb	5:—
Spånga kvinnoklubb	5:—
Untraverkens ”	3:—
Djursholms ”	5:—
Solna ”	5:—
Kronor 198:—	

Alla, som inneha listor, böra omedelbart insända dessa till A. B. F:s centralbyrå, Postgirokonto 170. Även blanka listor skola återsändas.

vård med sina församlingsfattigvårdsstyrelser och sin nämnd. Vi ha dessutom femton sociala byråer, som förestås och skötas av fattigvårdens tillsyningsmän eller andra tjänstemän och vars uppgift borde vara den som —j avser. Dessa byråer äro till nästan uteslutande för att utfärda medellöshetsintyg, som rotemännen förut utfärdade för erhållande av fri läkarevård. Skulle nu ej dessa sociala byråer kunna mottaga alla hjälpsökande och organisera den sociala hjälpen? Skulle vi inte kunna få bort dessa församlingsfattigvårdsstyrelser som bara byråkratiskt fördröja de hjälpsökandes sak? Skulle det inte kunna räcka med de sociala byråerna och fattigvårdsnämnden tills vi få en social nämnd? Fallen skulle då kunna sakligt prövas och undersökas och hjälpen snabbare expedieras.

(Forts. å sid. 11.)

Den sjuke gossen.

Han viker ur vägen för alla de andra,
som spela vägg och cirkel och brottas och ta tag;
han vandrar så stilla som vuxna vandra,
och sina bästa kläder får han ha var-
enda dag.

Men stannar han och tittar när kulorna smälla
mot husväggens spruckna och ristade bruk,
de andra bli så städade med ens och så snälla
och viskningen susar: Han är obotligt sjuk.

Han har aldrig spelat kula och aldrig hoppat hage,
när gatorna legat i vårsolens gass,
och aldrig har han brottats med en näve i sin krage
och aldrig hängt bak på ett åkarlass.

Hans mamma står i fönstret och nickar och vinkar
och vaktar så han inte går för långt från trottoarn.

Men bäst som hon ler, mot tårarna hon blinkar:
han ser så underlig och gammal ut mot andra barn.

Hans huvud är så tungt och hans ögon så stora,
och så mörka och milda på världen de se.

Han ler ej som de andra, hans tankar sig förlora
i det sällsamma stora som snart skall ske.

Hugo Vahlberg.

Sprid Morgonbris!

Ingen klubbmedlem får vara överksam när det gäller agitationen för Morgonbris. Samla prenumeranter! Prenumeration sker på närmaste postkontor.

Nya böcker.

En värdefull uppslagsbok.

Tidens Lexikon, koncentrerad uppslagsbok, utgiven av docent G. Dahlberg, professor Ivar Högbom, docent Herbert Tingsten, redaktör V. Hammarling och redaktör Sigfrid Hansson. Tidens förlag, Pris inbunden i halvfranskt band 21 kr.

En koncentrerad uppslagsbok, som inkränker sig till ett band och som dessutom kan erhållas för ett så billigt pris som Tidens lexikon, bör i särskilt hög grad ha förutsättningar att nå vidsträckt spridning. Litet var torde då och då ha önskat sig ett sådant arbete. De större uppslagsböckerna ha ju sin särskilda mission att fylla, men för de flesta torde ett mindre arbete vara fullt tillräckligt. Önskar man mycket ingående upplysningar i någon fråga, får man ju ändå i regel gå till speciallitteraturen.

För att en mindre uppslagsbok skall kunna fylla sin uppgift fordras emellertid att den ej blott är koncentrerad, ej blott samvetsgrant utnyttjar utrymmet, utan även att koncentrationen ej drives för långt. En uppslagsbok får ej blott bli ett register över mer eller mindre konstiga uppslagsord, ej huvudsakligen lägga an på att göra reklam med största möjliga ordantal. Det väsentliga är ju ej uppslagsorden utan upplysningarna. Tidens lexikon tycks ha funnit den rätta medelvägen. Uppslagsord, som endast ha kuriositetsintresse eller som endast kunna intressera fackmannen, äro strukna. Slår man upp ett ord, finner man just vad man önskar veta. Ett lyckligt grepp är, att man i så pass stor utsträckning använt sig av längre, sammanfattande artiklar, dit man hänvisat flera uppslagsord.

Olägenheten av att hänvisningar finnas, att man i en del fall nödgas slå två gånger för att få en upplysning är ju minimal, då det är fråga om ett lexikon i ett band. Trots att framställningen är så koncentrerad, är texten lättläst och flytande. Det är en fördel, att man undvikit att använda förkortningar i någon större utsträckning. Redaktionen påpekar mycket riktigt, att det utrymme, man vinner genom att använda förkortningar, är alltför obetydligt för att detta skulle uppväga olägenheterna av, att texten blir sönderhackad och svårbegriplig. Det är säkerligen också en fördel, att man undvikit sådana illustrationer som porträtt, avbildningar av konstverk, landskaps- och stadsbilder etc.

På grund av det format, som måste användas för illustrationer i arbeten av denna art, bli ju sådana bilder i regel onjutable. De schematiska teckningar, diagram, djur- och växtbilder, kartor etc.,

som finnas i Tidens lexikon, fylla däremot sin uppgift att förtydliga och komplettera texten.

En saklig och objektiv framställning, även när det gäller mera omstridda problem och frågor har man ju rätt att fordra av ett lexikon. Just därför är det ett nöje att kunna konstatera, att arbetet även härvidlag fyller måttet. Det är för övrigt förvånansvärt vilken mängd av upplysningar, som rymmas i ett enda band, låt vara ett tjockt sådant (över 1,400 sidor). Utstyrseln är tilltalande. Bandet är gediget och smakfullt. Priset på lexikonet måste betraktas som enastående billigt.

Edouard Estaunié: Det levande huset. Auktoriserad översättning av fil. lic. H. Kihlman. Pris 5 kr. Tidens förlag.

Fransmannen Edouard Estaunié torde med sina tidigare översatta böcker Alla människors väg och Ansiktet ha erövat platsen som den i vårt land för närvarande mest lästa utländska författare. Den nu utkomna romanen *Det levande huset* har alla förutsättningar att ytterligare befästa Estauniés popularitet.

Han låter här en väggklocka, ett porträtt, en spegel och ett skrivbord i tur och ordning berätta och ger läsaren talrika prov på sin enastående förmåga att med några få ord rulla upp en scen.

Boken bör läsas av alla som sätta värde på en djuptänkt och samtidigt spännande roman.

Maria Sandel: Mannen som reste sig. Pris 5 kr. Tidens förlag.

Den nyligen avlidna författarinnan Maria Sandel hade kort före sin död genomläst korrekturet till den bok, som nu utkommit i bokhandeln.

"Mannen som reste sig" är skriven med samma intensitet i skildringen som alla hennes föregående böcker, samma bistra humor och samma öppna hjärta för de av livet hårdhänt behandlade. Det är i denna bok framförallt barnens öde, som skildras med Maria Sandels säregna berättarkonst.

Gaston Roupnel. Non o. Översättning av F. Hilding Svartengren. Pris kr. 3:50. Tidens förlag.

Gaston Roupnel är docent vid universitetet i Dijon och en av de mest originella personligheterna inom den franska akademiska världen. Vid sidan av sin undervisning i historia har han sysselsatt sig med skönlitterärt författarskap, vilket helt och hållet rört sig kring hans födelsebygd Bourgogne och blivit till en lovsång över folket och naturen i denna gamla provins.

Av hans romaner har särskilt "Nono" gjort en storartad succés.

"I utkanten."

"Det fordras andliga krafter av helt andra mått för att kunna i en och samma ande förena utkantens föreställningsvärld och en värld av något högre förnuft", skriver Martin Koch när han skildrar en av förgrundsfigurerna, en av dessa, som han benämner "utkantens barn", i sin stora sociala roman *Guds vackra värld*.

Dessa ord ringde mig oupphörigen i öronen när jag en dag, genom en av mina vänner, sattes i tillfälle att följa med på en rundtur, för att se på dåliga bostäder.

De dåliga bostäderna finnas emellertid inte endast i utkanterna, "utkanten" påträffas även mitt inne i staden.

Vi gå in på en gård, stanna framför en uthuslänga och titta in genom en öppen dörr. Man tror sig blicka in i en vedbod eller ett redskaps-skjul, men vid närmare påseende befinnes det vara ett kök, vilket även användes som snickareverkstad och får tjäna som tvättstuga då familjens kläder skall tvättas. Innanför köket, vägg om vägg med gårdens stall, är en liten kammare vars enda fönster sitter så lågt att det nästan är i nivå med kullerstengården utanför och i detta lilla rum, vilket skall tjäna som sovplats åt fyra personer, ligger sonen lungsjuk.

Husfadern är inte alls glad åt vårt besök, han är så rädd för att det skall leda till utdömande av lägenheten, och familjens ställande på bar backe.

Vi vandra vidare, vi hälsa på hos en gamling, som hyr ett litet eländigt enkelrum, där han ibland har två till tre inackorderingar, och vi knacka på dörrar där vresiga röster svara, att vi inte få komma in, ty "här springa dom från hälsovårdsnämnden och från alla möjliga håll och det blir inte bättre för det". Och man förstår så väl att de staccars människorna helst vilja dölja sitt elände för främmande blickar och man känner sig som en inkräktare. Men vandringen är lärorik. Den liksom stryker under vad man visste förut, att alla långa, granna predikningar om moral och sedlighet hjälpa mycket litet, så länge inte bostadsfrågan löses på ett förnuftigt sätt, så länge inte alla människor få åtminstone någorlunda människovärdiga bostäder.

Under vår vandring brände sig särskilt in i mitt medvetande bilden

av en liten torftigt klädd flicka, som beredvilligt ställde sig vid dörren till en av de lägenheter där vi vägrades tillträde, och lät fotografen ta henne med på plåten när han fotograferade exteriören av det ruckel, som här fick tjäna som bostad åt människor.

Det fordras andliga krafter av stora mått för att kunna arbeta sig upp ur utkantens föreställningsvärld; det får nog du stackars lilla flicka säkert erfara, om du nu någonsin orkar med det kraftprovet, vilket knappast är troligt. Du var redan vid ditt inträde i livet slagen till slant, du får växa upp i en smutsig, ohygienisk bostad och under hela uppväxten vistas tillsammans med människor som genom ett helt livs vistelse i denna miljö sjunkit helt ned i utkantens föreställningsvärld. Och ändå kommer livet att fordra precis detsamma av dig, som av bättre lottade människor. När man ser på dig där du står och nyfiken betraktar fotografen, så ser man så väl, att du trots din ungdom, redan är stämplad med underklassmärket. Stackars lilla fattiga flicka och stackars alla dina gelikar.

Dåliga bostäder finns dock inte bara i storstäderna utan även i de mindre städerna, vid brukssamhällena och sist men inte minst på landsbygden, där vi ju ha den sorgliga typ av bostäder som benämnes statarstugor.

De värden av livsmod, arbetskraft och livsglädje som gå förlorade och förslösas på grund av att människor packas ihop i trånga, osunda bostäder kunna inte mätas eller vägas. Det är ett problem av överskådlig räckvidd, ett samhällsintresse värt den allra största uppmärksamhet inte minst från kvinnornas sida. Kvinnorna — som ju i högtidliga ögonblick benämnas hemmens väktare — borde väl vara de som främst av alla ivrade för sunda, soliga hem. Inte bara åt den egna familjen; det är flera människor och många, många flera barn än ens egna som ha rättighet att göra anspråk på lycka och glädje här i livet. Och det är så oändligt många människoplanter som förtvina i brist på luft och ljus, det är så oändligt många ämnen till fullödiga människor som gå förlorade på grund av vidriga förhållanden under uppväxten. Att ändra dessa förhållanden är en uppgift stor nog att kunna entusiasmera till energiskt arbete, och det är en uppgift som väntar på kvinnorna — mödrarna.

H. F—d.

Efter slutad arbetsdag.

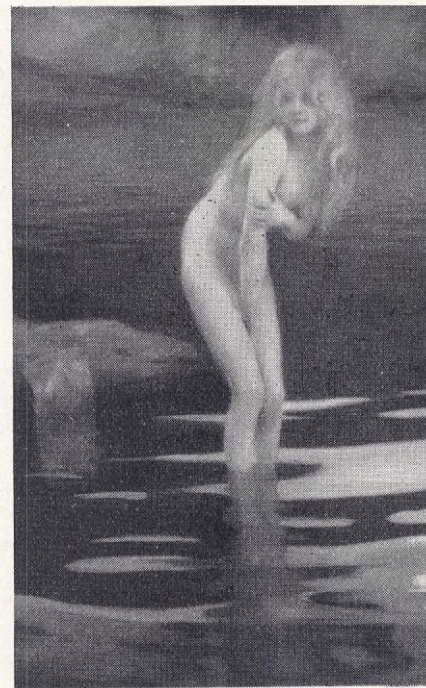
När man dagen efter riksdagens högtidliga avslutning söker slå sig litet till ro, så ringer det i öronen från de många och långa talen i de olika frågorna.

Det är de stundom livliga debatterna i de stora frågorna som särskilt göra sig påmind på detta sätt. Debatten i skolfrågan varade ju i två dagar. Kommunalskatteförslaget, sjukkassee försäkringen, malmavtalet togo även sin rundliga tid. De voro ju också frågor av särskilt stor betydelse som det måste allvarligt överläggas om. Huruvida debatterna dock ledde till de bästa beslut för vårt land och folk får väl framtiden utvisa. Om det var de verkliga sakskaleten som fällde sjukkassee förslaget kan man säkerligen tvista om, man vet ju att från inflytelserikt sjukkasseehåll gjordes mycket för att få förslaget icke antaget. Men många i sjukkasseeväsendet insiktsfulla beklagade dock efteråt att förslaget föll. De hade troligen icke fullt beräknat sin kritiks inverkan på dem, som icke voro lika sakkunniga som de. Vi hoppas att förslaget nu icke föll för att ligga begravet ett tiotal år framåt.

Det är en reform som säkerligen har nödvändighetens hela krav bakom sig. Det torde väl nu vara bäst att härefter inrikta sig på att få fram en form för obligatorisk sjukförsäkring, vilket dock torde stöta på stora svårigheter. Vi ha ju erfarit att svenska regeringens representanter på arbetskonferensen i Genève, som ägt rum i början av juni, ha röstat emot förslag till konvention om obligatorisk sjukförsäkring. De ha väl måst lyda order från högre ort, om det icke varit deras egen uppfattning. Vi se således att det icke är endast inom de egna gränserna det har betydelse, om det är de borgerliga eller de som företräda arbetareklassens och småfolkets intressen som har den utslagsgivande rösten i de sociala välfärdsfrågorna.

Malmavtalet genomdrevs mot socialdemokraternas önskan.

Den starka kritik som från olika inflytelserika håll, riktades mot regeringens förslag, förde det goda med sig att avtalet omarbetades så att staten kommer att under avtals-tiden erhålla en merinkomst av omkring tjugu miljoner kr. Som högst märkvärdigt kan man verkligen be-

P. Chabas: Morgongryning.

teckna finansministerns yttrande att helst hade han sett att trots detta regeringens förslag gått igenom. Ett underligt sätt att tillvarata de samhälleliga intressena! Regeringens ställning till de stora frågorna i övrigt vittna inte heller om något fast "ledande av den politiska utvecklingen" som proklamerades av dess chef vid övertagandet av regeringsmakten.

Det är verkligen att beklaga, att vi kommit i denna politiska återvändsgränd som låser oss fast i kompromissandet, varigenom allt som beslutas, sker utan det positiva inslag, som ger värde på bredare bas.

Vi leva nu i spegelbilden av folkets egen intresselöshet för allmänna angelägenheter. Det är konstaterat att mer än hälften av arbetareklassen icke känner något ansvar inför sin medborgarrätts förpliktelser utan sitter hemma valdagen, då där- emot överklassen inom vissa grupper så starkt känner sina förpliktelser, att de i 90 procent gå och rösta.

Vårt viktigaste parlamentariska arbete måste inriktas på att få en ändring i dessa förhållanden.

S. V.

DIN PLATS

i organisationsledet är i främsta rummet din plikt mot dig själv, din kär, ditt stånd och din klass, ej en tjänst av dig mot någondera.

Skolreformens innebörd.

Av de vid årets riksdag föreliggande stora frågorna har ingen — icke ens frågan om flottans ersättningsbyggnad — föranlett en så skarp strid mellan de olika meningsriktningarna eller en så våldsamt pressdebatt som skolfrågan. Uttryck sådana som "kulturell nedrustning", "skadegörelse mot den högre bildningen", "ett lumpet förstörelseverk" etc. ha kommit till användning i såväl pressen som vid de diskussionsmöten, som anordnats i frågan på skilda ställen i landet. Det har också från motståndarehåll pekats på, att bakom motståndet mot en omorganisation av det högre skolväsendet, i enlighet med det föreliggande förslaget, stod en enhällig läroverkslärarekår, vilket tagits som belägg på att förslaget vore odugligt och olämpligt.

Skolutskottets ordförande påpekade under riksdagsdebatten gentemot sistnämnda förhållande, att i hela vår svenska skolhistoria aldrig en stor reform av våra läroverk kunnat utföras med hjälp av läroverkslärare, liksom att man här i landet ända sedan 1849, då en motsvarande stor skolstrid utkämpades, och fram till våra dagar icke kunnat lösa en läroverksfråga utan en stor och stark opposition från dem, som frågan närmast berört. Vilket likväl, dess bättre, inte hindrat att när frågan blivit löst och man hunnit sätta sig in i det nya och göra sig förtrogen med dess detaljer och den tankegång, som präglar detsamma, ha läroverken vuxit in i de nya formerna och nya släktled ha kommit att med kärlek och hängivenhet omfatta vad de gamla så enträget och intensivt bekämpat. Säkerligen skola också nya läraregenerationer komma att omfatta de nya skolreformerna med samma kärlek som den nuvarande läroverkslärarekåren omfattat den organisation, som nu måst efterträdas av en annan.

Det är livligt att hoppas att denna tankegång måtte besannas och att över dagens strider om formerna måtte stå omsorgen om vår ungdom, vårt lands största och värdefullaste tillgång.

Ty allt larm till trots gick skolutskottets förslag segrande ur striden och riksdagens beslut blev att enhetsskolsystemet med folkskolan som grundläggande för undervisnings-

väsendet godkännts. Beslutet innebar i huvudsak följande:

På varje ort, där högre läroverk finnes, skall möjlighet finnas för den, som genomgått 6-klassig folkskola, att vinna inträde i 4-klassig realskola eller liksom tidigare i 4-klassig kommunal mellanskola.

Av de till ett 80-tal uppgående kommunala mellanskolorna skola 54 stycken förstatligas, d. v. s. övergå till att bli 4-åriga samrealskolor. Vidare skall upprättas fyra högre läroverk för flickor i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg, vilka liksom statens normalskola för flickor endast få anknytning till 6-årig bottenskola, alltså bli 4-åriga realskolor. Där emot skall vid nio gossläroverk i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Lund endast finnas 5-årig realskola, byggd på 4-årig bottenskola. Övriga, såväl samrealskolor, till antalet 42, som gossrealskolor med eller utan anknytning till gymnasium, till ett antal av 32, skola ha såväl 5-årig som 4-årig linje.

Skolsystemet blir alltså hädanefter följande: I folkskolan genomgår barnet antingen fyra eller sex klasser innan realskolan träder in. På de fyra folkskoleåren följer så en fem-årig realskola och på de sex folkskoleåren en fyraårig realskola. I båda fallen skall inträdesprovning äga rum vid övergången från folkskola till realskola, men skall denna provning för de barn, som komma från folkskolan, endast omfatta ämnena modersmål och matematik, medan barn, som erhållit enskild undervisning eller komma från privatskola, skola provas i alla ämnen. Utskottets förslag gick ut på fri övergång utan provning från folkskolans 6:te klass, vilket dock av riksdagen avlogs.

Från realskolan går eleven till gymnasiet, som i regel är fyraårigt. Övergången sker efter realskolans näst högsta klass. Denna är nämligen, liksom nu, avsedd för dem, som vilja avsluta sin skolgång med realexamen, mot vilken benämning den nuvarande realskoleexamen utbytt. Men även för dem, som avlagt en dylik examen, har möjligheter lämnats att fortsätta fram till studentexamen utan onödig förlängning av studietiden. Utom fyraåriga skall nämligen också treåriga gym-

Relief.

nasium inrättas både på latin- och reallinjen. På några få håll inrättas dessutom en lyceelinje, som direkt från folkskolans sjätte klass leder fram till studentexamen på sex år.

I fråga om det inre arbetet skall i gymnasiet ett friare arbetssätt än hittills rådande komma till stånd. Man har nämligen beslutat att antalet ämnen i gymnasiets sista ring skall koncentreras till sju, därav fyra skola vara obligatoriska och tre valfria. Av dessa sistnämnda har elev rättighet att som tillvalsämnen välja sådana ämnen, som intressera honom. Elever med utpräglad begävaning åt visst håll kunna således redan i skolan inrikta sig på den levnadsbana, för vilken de ha bestämt sig, vilket innebär en stor och avgjord fördel.

På tvenne viktiga punkter stannade kamrarna i olika beslut, nämligen i frågan om studentexamens avskaffande och kristendomsundervisningen som obligatoriskt ämne på gymnasietadiet. Beträffande studentexamen beslöt andra kammaren att den skulle ersättas med successiva tentamina i ett eller flera ämnen, medan första kammaren uttalade sig för bibehållande av densamma. I frågan om kristendomsundervisningen som obligatoriskt ämne gick andra kammaren emot en dylik ordning, medan första kammaren med en rösts majoritet beslöt i motsatt riktning. Då sammanjämningsförslaget i dessa båda frågor sedermera avlogs i båda kamrarna, innebär detta att studentexamen kvarstår, medan frågan om kristendomsundervisningens karaktär blir beroende av k. m. ts avgörande.

Den största omändringen i den nu företagna skolreformen, näst efter

bottenskolans genomförande, är den förbättring i flickornas undervisningsmöjligheter reformen innebär. För att lösa de ekonomiska svårigheter, som uppstälde sig för ett ökat tillträde för flickorna till den högre undervisningen, förslög skolutskottet ett vidgat utnyttjande av de redan befintliga allmänna läroverken för detta ändamål, såsom en första utväg. Och utskottet rev konsekvent ned de hinder, som i propositionen rests mot flickornas tillträde till den högre undervisningen. Bestämmelserna om framställning från vederbörande kommun såsom ett villkor härför, liksom åtagandet från kommunens sida att bestrida vissa med flickornas vistande vid läroverket förbundna kostnader, slopades.

Enligt riksdagens beslut bli hädanefter de flesta statsläroverken öppna för flickorna på samma villkor som för gossarna. Dessutom kommer successivt särskilda flickläroverk att anordnas. Och utredning är begärd om inrättandet av kommunala flickskolor, vilka man tänkt sig organiserade efter mönster av de nuvarande 8-klasliga flickskolorna, ledande fram till normalskolekompetens utan särskild examen.

Just utnyttjandet av våra nuvarande läroverk för flickornas undervisning har medfört att dessa ökade bildningsmöjligheter för flickorna kunnat ernås utan ökade kostnader härför. Tvärtom, framhölls under riksdagsdebatten av skolutskottets ordförande, att detta förhållande medförde att utskottsförslaget ställde sig billigare än andra förslag på denna punkt. Han konstaterade, att det ju vore klart, att om man kan få undervisning åt många tusen flickor, utan att det kostar staten ett enda öre, därför att flickorna komma in i läroverksklasser, som för närvarande icke äro mer än halvbesatta av pojkar, så har ju denna undervisning, ur statens synpunkt, gratis ordnats för flickorna. Och därför borde samsamundervisningens möjligheter tills vidare tillvaratagas och utnyttjas, även om man på vissa håll hyste betänkligheter mot densamma, vilket han för egen del icke gjorde.

Vad slutligen angår de enskilda läroverken blir det endast den förändringen att de måste bygga på folkskolan liksom statsläroverken och att de skola ha anknytning till minst fjärde folkskoleklassen, om de vilja behålla sitt stadsunderstöd.

Delapleneli: Moderlig undervisning.

För de förberedande avdelningarna erhålla de hädanefter inga som helst statsanslag.

Den nya organisationen är avsedd att träda i kraft successivt, med början redan under läsåret 1927—28, men det torde dock komma att dröja omkring fem års tid innan reformen är slutgiltigt genomförd.

Utöver här ovan relaterade bestämmelser beslöt riksdagen att i skrivelse till k. m:t anhålla om utredning huruvida och i vilken utsträckning dels praktiska bildningslinjer må kunna anordnas på realskolans åldersstadium, dels högre folkskolor må kunna anordnas såsom led i en med genomgången folkskola avslutad och särskilt efter landsbygdens behov anpassad högre undervisning, dels ock åtgärder må kunna vidtagas till underlättande av vistelsen vid folkhögskola eller därmed förenad lantmannaskola för utom skolkommun boende elever samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill sagda utredning må kunna giva anledning.

Likaledes beslöts om skrivelser till k. m:t med anhållan om att k. m:t måtte efter verkställd utredning framlägga förslag i syfte att obe-

medlade lärjungar vid statens läroverk må kunna erhålla fullständig befrielse från terminsavgifterna till läroverkens ljus- och vedkassar samt utredning och förslag rörande möjligheterna att bereda ekonomisk hjälp under studietiden åt fattiga, studiebegåvade lärjungar vid statens läroverk eller därmed jämförliga läroanstalter. O. N.

Nordiska ungdomsdagen.

Vår huvudstad står skrudad i jungfruligt späd och fin grönska då den får mottaga de käcka socialistiska ungdomsskarorna från hela Norden. Sällan har den varit vackrare. Vi hoppas varmt att de unga från när och fjärran må få allt det utbyte de säkerligen otåligt väntat av sin färd. Att deras tro på framtiden med dess ännu oanade möjligheter av ljus och lycka för mänskligheten, skall stärkas i det goda kamratskapets och solidaritetens atmosfär för positiva insatser.

Fredrika Bremers ärestod.

Under högtidliga former blev äreminnet över Fredrika Bremer avtäckat den 2 juni.

Högtidstalet hölls av fil. d:r Lydia Wahlström, som efter det kronprinsessan bjudit täckelset falla, tog ordet och tecknade monumentalt hennes andliga resning.

”Skulle vi önskat henne framställd som ung? frågade tal. Jag tror det icke, ty den Fredrika Bremer vi samlats för att hylla var snarare den åldrande än den unga, eller vi skulle kanske kunna säga den tidlösa. Är det icke så, att frågan om stora personligheters ålder och utseende blir allt mera betydelslös ju mer deras gärning betyder för eftervärlden? Fredrika Bremer är ett levande bevis på sanningen av Michelangelos ord, att ädla kvinnor åldras sent. Den tyngd, som under barndomens och ungdomens bitterhet låg över hennes sjäsliv, fick småningom vika under medelålderns rikedom på intryck från studier och personligheter. Och över hennes solnedgång vilar något av samma rogivande harmoni, som över hennes vän Geijers. Från den böjda, tunna, spröda gestalten med de icke i vanlig mening vackra dragen, kommer något av den evighetsglans, som hon alltmera sträckte sig mot. Hennes bild står för oss just så utom och över all tid, som konstnären avbildat henne, den är helt enkelt personifikationen av en ny ideell kvinnlighet. Så starkt skimrar det andliga innehållet fram, att dräkten icke utgör något hinder därför, så olik den än är vår egen tids lätta och obundna kvinnodräkt.”

Tal. kom härefter in på Fredrika Bremers önskan om att som männen få studera, vara vid universitetet och höra föreläsningar och bliva klar över sig själv. Hennes längtan att få bli sjuksköterska, hennes vandringar och ridturer över gamla och nya världen, varvid att upptäcka nya möjligheter för kvinnorna att kunna frigöra sig från fördomar och förtryck ständigt var hennes innersta åtrå.

”Den som har sagt, att kvinnans uppgift att förvandla livets stoff i personlig kultur”, yttrade tal., ”har därmed också sammanfattat Fredrika Bremers livsverk. Det är icke hon, som drivit svenska kvinnor från hemmets hägnade mark ut på främmande vidder, ty det hade den ekonomiska utvecklingen redan gjort, men det är hon som lärt dem att bejaka denna utveckling, hon som för dem öppnat hemmets fönster och gett vidare horisont åt deras egen intensiva men begränsade livsföring. För henne låg kvinnans lycka varken i hemmets eller det offentliga livets uppgifter utan i bäggederas uppgående i en högre syntes. — — — Om någon kunde, som man sagt ’ädla tvånget till frihet’, så var det hon. Det är därför

Fredrika Bremer.

som hon för första gången gett svenska kvinnor mod att säga till staten, till Fäderneslandets majestät: ’Du behöver oss, Du behöver den förnyelse, som endast beröringen med hemmets jord, med hemmets erfarenhet av livets innersta kan skänka’.”

Fröken Ellen Kleman tackade alla som medverkat till statyns förverkligande och stadsfullmäktiges ordf., Knut Tengdahl, tackade å stadens vägnar för gåvan.

Fredrika Bremer-statyn har blivit placerad på en av de stora gräsplanerna i Humlegården i Stockholm. Konstnären Sigrid Fridman har framställt henne i symbolisk form. Det är den vandrande och sökande Fredrika Bremer som hon velat giva uttryck för. Till sorg för många kommer icke statyn till sin rätt. Den står för långt bort från åskådaren för att denne skall förnimma vandrerenskan i andens värd.

Vid avtäckningen hade de borgerliga kvinnoorganisationerna slutit upp och nedlade blommor och lagerkransar vid hennes fötter.

Men Fredrika Bremer är en av de kulturpersonligheter som tillhör oss alla, allt efter som vi själva kunna tillgodogöra oss av hennes rika ande och modiga väsen och de idéer hon kämpade för. Det var icke enbart kvinnornas frigörelse hon eftersträvade, utan hela mänsklighetens frigörelse ur orättvisorna. Hon bar i sitt bröst längtan efter fullkomligare samhällsförhållanden.

S. V.

Opinionsyttring mot sensationsjournalistiken.

Nedanstående opinionsyttring har underskrivits av 36 organisationer ur vitt skilda läger.

Från arbetarörelsen har den under tecknats av Arbetarnes Bildningsförbund, Stockholms Kvinnliga Fackliga Samorganisation och Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

Pressen omspanner numera hela folkets offentliga och privata liv. Den har format sig efter vad den betraktar som allmänhetens önskan och dess stora framgång synes bekräfta denna föreställning. Samtidigt bidrar den genom ständig påverkan att forma sin läsekrets. Under denna växelverkan ha både pressen och allmänheten kommit att lägga orimlig vikt vid de skandaler, brott och sorgespel, som utgöra samhällets mörka sida.

Sanningsvilja och uppsåt att beivra brottet förbytas alltför ofta i sensationslust.

När en brottmålsaffär seglar upp, anställa en del tidningar en sportmässig tävlan i behandling av stoffet. Allmänheten slukar frukterna i de rikhaltiga och saftiga skildringarna av dådet, brottslingen, offret.

Nöjet har varit dyrt, ty priset har blivit:

Förhastade beskyllningar och ogrundade misstankar, ofrånkomliga när snabbhet går före rätt.

Väldförande av sanningen genom för hårda domar eller oriktigt återgivande av fakta.

Kränkande av barmhärtigheten genom onödigt grymhet mot närstående, som ställas under offentlighetens pinande ljus.

Skadegörelse ofta långt utöver vad själva brottet eller olyckan åstadkommit.

För läsarna själva och särskilt för ungdomen medför denna journalistik en ensidig inriktning på skadliga och osunda ting, vilken ständigt fordrar ny näring för sensationstörsten.

Det fria ordet är förvisso ett folks säkraste skydd mot godtycke, våld och våld. Pressens privilegium är att såsom språkrör för den allmänna rättskänslan verkställa den offentliga brännmärkning som stundom är nödvändig. Men sitt väckelsevärv bör pressen fullgöra med så mycket mera ansvarskänsla som vårt lands tryckfrihetslag lämnar tidningarna en frihet vilken i hög grad uppfordrar till varsamhet och ädelmod.

Detta uttalande är riktat till pressen såsom en vädjan om dess inflytelsesrika

De heliga kornen.

(Folksaga.)

Långt inne i de mörka Holavedskogarna bodde den gamle trollkarlen Hogar. Hur många år han hade på nacken, var det ingen som visste, icke han själv en gång. Men det sades om honom, att han sett lika många solvarv som fingrarnas antal tio gånger och att de stora furorna i skogen icke hade flera årsringar än han år.

Han hade farit vida omkring i sin ungdom. I norr hade han varit så långt, att han sett det eviga mörkret. Där hade han av dvärgarna lärt sig trolldom och blivit mångkunnig i spådom och andra hemliga ting. I söder hade han varit långt bortom den eviga sommarens land. Där hade han lärt sig hur man får växter att gro och dessutom huru man av eld och stenar gjorde vapen så att de liknade flammor av solen.

Hogar hade en dotter Embla. Hon var fager som en dag, hade blå ögon och ett hår, som av solen fått sin färg. Hon skötte och vårdade den gamle och gjorde hans ålders dagar lätta. Till henne och Hogar kommo många unga män på giljarfärd — men alla fingo förr eller senare med oförrättat ärende draga sina färde. De bjödo stora rikedomar för henne, dyrbara skinn av blåräv och mård, kostliga stenar, som de funnit uppe i strömmarna. Men det var ingen, som kunde bjuda nog — eller göra det gamle Hoger begärde.

När giljarna kommo tog alltid Hogar fram några underliga stenar, vilka han hade förvarade i en liten skinnpåse. De voro avlånga och gula till färgen, men när man malde dem mellan andra stenar blevo de till damm och vita som vinterns snö.

— Den, som kan få tio korn av ett skall få henne, brukade Hogar säga.

Men giljarna skakade sina huvuden och förstodo inte vad han menade. Det måste vara trollkonst till

medverkan i det för alla gemensamma intresset att höja samhällsandan.

Det är likaledes riktat till alla, som hysa samma uppfattning, med en vädjan att icke stanna vid passivt missnöje utan aktivt bidra till offentlig och enskild opinionsbildning för en press, som i sin egenskap av spegelbild för vårt samhälle gör mera rättvisa åt det svenska folkets bästa intentioner.

sådant. Annars kunde det inte gå för sig och trollkarlar voro de inte. De voro endast jägare och mycket litet förfarna i hemliga ting. De kunde fälla en björn med ett spjut, träffa en fågel i flykten och löpa fatt den flyende hjorten, men att få tio korn av ett kunde de inte. Därför fingo de heller inte Embla, utan måste besvikna vända åter till sina nejder.

Så kom det sig, att man överallt uppe i skogarna, vid sjöarna och i dalarna, varhelst människor mötes, inte talade om något annat än om Hogar och hans dotter och om de gyllene kornen. Många menade, att han inte alls ville ha Embla ifrån sig och att det var för den skull som han satt ett så orimligt pris på henne, andra menade, att han på så sätt ville ha fram en ny trollkarl, som i visdom kunde likna honom. Ty annat än en trollkarl kunde det inte vara, som av ett korn kunde få tio.

En sådan fanns det nog inte.

Men så en dag fick Ulv, björnjägaren, höra talas om Hogars gyllene korn. Han hade sett Embla och fäst sig vid henne och ofta under hans ensliga vandringar i skogarna hade hon lekt i hans häg. Ulv hade lärt mycket, sett mycket och kände därför till mångahanda ting. Men hur man skulle få tio av ett det visste han ännu inte. Han var dock inte lik alla andra, så att han missmodig gick sin väg och gav allt hopp förlorat, utan han började grubbla på hur han borde bära sig åt för att uppfylla Hogars begäran.

— Begär han det, så skall det väl gå, tänkte han, fast han inte förstod vad det skulle tjäna till. Så gick han omkring i grubbel, men ändå hade han ögonen öppna och kunde lära av allt det han såg. Men hur mycket han än funderade på gåtan kunde han ändock inte lösa den.

Så en dag gick han till Hogar.

— Ge mig Embla, sade han, så skall jag tjäna dig.

Hogar tog fram påsen med kornen.

— Om du kan få tio av ett, så skall du få henne, sade han som vanligt, annars inte.

— Det har jag hört, men vad gagnar det till, undrade Ulv.

— Den, som får tio av ett, blir den mäktigaste mannen.

Då förstod Ulv.

— Du vill att Embla skall bli en mäktig mans hustru.

— Det menar jag, svarade Hogar. Och vill du bli en mäktig man så sök och du skall finna sättet.

— Lär mig, sade Ulv.

— Dålig man den, som inte själv kan lära, menade Hogar.

— Men av ingenting blir ingenting, menade Ulv. Och av ett blir ett.

— Sant så' du den gången, svarade Hogar, men tag de här och kom igen med tio gånger så många.

Så räckte han honom tio av de heliga kornen.

Ulv tog emot dem.

— Jag skall finna sättet, sade han.

— Det tror jag, menade Hogar.

Så gick Ulv.

Nu var det just i vårens tid. Snön var för länge sedan borta och på himlen stannade den eviga solen för varje dag allt längre. Överallt var det sång och klang. Hela naturen stämde upp den heliga sången om livets kretsång och pånyttfödelse. Ulv kände sig också lätt om hjärtat, men ännu gladare skulle han ha varit, att han kunnat lösa de heliga kornens gåta.

En dag gick han över en skogsbacke, där elden härjat föregående år. Allt var bränt och öde, liksom allt liv vore utslöcknat. Här och var reste sig skeletten av några förbrända tallar, de sågo ut som gravmärken över det, som var dött och förött. Ulv var trött och satte sig ned för att vila, under det hans ögon sågo ut över ödsligheten framför sig. Som han satt där, såg han en liten ört, som skjutit upp ovan marken mellan några stenar. Den var så liten och obetydlig, att han i vanliga fall inte skulle ha märkt den. Nu undrade han blott, hur den hade kunnat komma hit ut i ödemarken, där annars intet liv fanns. Han kunde inte förstå växandets gåta. Det var så underligt alltsammans. Blommorna kommo och gingo, om våren stego de ur marken, det såg han, men varifrån de kommo, det visste han inte. Och på hösten försvunno de åter, men vart de togo vägen det kunde han inte räkna ut.

Varsamt tog han upp blomman och undersökte den noga. Han ville rik-

(Forts. fr. sid. 4.)

Borgarrådet Karlsson har sedan ett par år haft sin uppmärksamhet riktad på liknande företeelser i hjälparbetet och sökt få till stånd en social nämnd som skulle hålla samman de olika hjälporganisationerna. Likaså har borgarrådet bebådadt samarbete med den sociala rådfrågningsbyrå som kyrkliga sociala rådet kommer att öppna eller redan öppnat på centralstationen. Social nämnd eller fattigvårdsstyrelse, det kan vara sak samma invändes kända, det är bara en ny etikett på en gammal institution. Men ändå, hava vi ej vant oss vid att säga ålderdoms- och sjukhem i stället för fattighus, säga vi ej utomäktenskapligt i stället för oäkta och säger oss ej dessa språkändringar något om en

tigt se huru den såg ut. Men länge höll han inte på förrän han lade den ifrån sig, under det att ett ljust leende spridde sig över hans anletsdrag.

— Jag vet gåtan, sade han för sig själv. De komma ur jorden och solen gör dem till heliga korn.

Han letade fram påsen med kornen, som han fått av Hogar, och planterade varsamt ut dem i svedjelandet ett stycke ifrån varandra.

— Det är det enda sättet, mumlade han för sig själv, när det var gjort. På våren födas de, på hösten dö de, men då har solen kysst dem och de lämna tio efter sig. Så är det bland blommorna och så bland människorna. Det var Hogars gåta.

Hela sommaren stannade Ulv i trakten av svedjelandet, under det han vårdade och vaktade sina heliga plantor. För varje dag som gick såg han hur de växte och frodades och när hösten kom hade han tio vaggande ax med så många korn, att han inte kunde räkna dem.

Så gick han en dag till Hogar.

— Nu tar jag Embla, sade han.

— Har du kornen?

— Kom får du se.

Hogar och Embla följde honom.

När de kommo fram till svedjelandet såg Hogar, att Ulv hade löst gåtan och ett ljust leende spridde sig över hans åldriga anletsdrag.

— Nu är Embla din, sade han. Och en mäktig man skall du bli, Ulv. Ty den, som förstår jordens gåta och växandets lag, han skall behärskas alla stammar.

Leon Larsson.

ny anda; nya begrepp? Skola vi komma dithän att vi få sociala nämnder i stället för fattigvårdsstyrelser, social rätt i stället för nåd åt de oförvållat fattiga och vid det tillfälliga behovet, då skall det så småningom gå upp för de trångsynta och egoistiska att samhällets alla medlemmar ha rätt att drägligt existera, att få hjälp av samhället vid iråkad arbetslöshet, sjukdom och alla sådana situationer då den svagast bärkraftiga har att välja mellan deklareringsen genom fattigvården eller svältöden.

Man frågar sig också om ej samhället kan finna någon väg till självhjälp för en människa, som dock vill bidra till sin försörjning. Bör det inte finnas eller ordnas hem för gamla och sjuka med möjligheter för ett äldre fruntimmer, som ej längre kan försörja sig helt, att flytta in i ett rum med en del av sina egna gamla kära möbler och föremål, ett hem där hon kunde få gå till ett gemensamt dukat bord vid de större måltiderna och laga sin kaffetår i det egna rummet, om hon så vill. Jag vill minnas att jag sett något sådant i Borås. Är det någon mening eller rättvisa i att en gammal utsliten arbeterska skall behöva tigga sitt bröd och sitt tak över huvudet när hon ej förmår arbeta som förr? Är det ett välordnat samhälle värdigt att hon skjutsas från expedition till expedition för att berätta sitt lidandes historia och gå ohulpen bort? Skall springet till hjälpbyråerna varannan eller var tredje månad vara lönen för mångårigt släp och slit och tacken för fostrargärning och flit? När skola samhälls gamla, utslitna, oförvållat fattiga arbetareänkor och arbeterskor få skälig pension och en något så när bekymmersfri ålderdom? Änkorna, de som få vara både far och mor, som bära den dubbla bördan av husmodersplikter och försörjning, när skola de vederfaras rättvisa? När skola de få den änkepension eller det understöd, som gör det möjligt för dem att något spara sig själva? De bära på en svaga skuldror båda s bördor och att de åldras och brytas för tidigt är helt naturligt.

Det bör bli en arbetarekvinnornas sak att kämpa för rättvisa i stället för nådesmulor, försäkringar och pensioner i stället för fattigvård. Begär att den sociala hjälpen blir rättvis, effektiv och statlig och om ni tilläventyrs skulle sitta som med-

En utmärkt studieplan.

Vi sutto på ett kamratmöte och diskuterade studiearbetet, och på min fråga vad förbundsstyrelsen kunde göra för att hjälpa klubbarna i detta arbete, svarade en av deltagarna: "Förbundsstyrelsen skulle kunna utarbeta en studieplan i kommunalkunskap med fingerade stämmor, fullmäktige- och fattigvårds-sammanträden etc." Det hade nämligen förut påpekats att ett studiearbete lagt på det sättet skulle vara lättare och väcka större intresse.

Det är med anledning av det här ovan relaterade svaret som dessa rader kommit till.

Rektor Johan Sandler har nämligen utarbetat en studieplan i kommunalkunskap, vari förutom litteraturanvisningar och kursplan i övrigt även finnes angivet förslag till fingerade stämmor och sammanträden. Hela studieplanen är upplagd så, att den ger dem som i sitt studiearbete följa densamma, en god inblick i våra kommuners struktur och arbetssätt, och bör därför bli till ovärderlig nytta för våra representanter i det kommunala arbetet, varför den rekommenderas på det varmaste.

Den erhålles gratis från A. B. F.'s centralbyrå, Stockholm I.

—a.

Människan måste sätta sig mål att sträva för, om hon skall känna sig i någorlunda harmoni med sitt eget, innerst mänskliga. Hon får icke flyta ut i en konturlös varelse utan medelpunkt för sitt väsen och utan riktpunkt för sitt liv. Hängivet arbete i en idé, i en rörelses tjänst suddar icke bort utan formar mer pregnant ut personligheten genom att ge den bestämdhet i inriktningen och fastare uthållighet under livsloppets fullbordan.

Rickard Sandler.

lemmar i en fattigvårdsstyrelse så tro ej att allt är bra som det är, bara därför att ni vet att ni, var på sin ort, verkar för att göra det bästa möjliga för olyckliga, hjälpsökande klasskamrater.

Nordisk hemslöjd.

I samband med den numera årligen återkommande Bygge- och Botställningen hava Nordens Hemslöjdsföreningar haft sitt första gemensamma hemslöjdsting i Stockholm den 24—26 maj. Samtidigt var en synnerligen ståtlig utställning anordnad i Blå hallen av det för närvarande yppersta och mest typiska för resp. länders vävnads- och vitbroderialster.

Förutom de skönhetsvärden, en dylik utställning ger, ligger kanske ändå det största intresset i tillfället till jämförelse mellan de nordiska ländernas hemslöjdsarbete. Man ser, hur landets kynne och utseende inverkar på såväl mönster som färger och stoffer. Är det inte helt naturligt, att Island visar det mest silkeslena ullgarn, vitt och glänsande som en isglaciär, men med dennas fullkomliga motsats i mjukhet och värme! Det är också raka motsatsen till det svala, fina vitbroderiet i Hedebo- och hälsöm samt de glänsande gardinerna i franskt bomullsgarn från det "yndige" Danmark. De gul- och grönskimrande tygväderna påminna om en nyutslagen bokskog eller ett bördigt åkerfält skiftningar i solen.

Vänder man sedan blickarna till Norges utställning, kommer strax ett mera högtidligt allvar en till mötes. Hela Norges utställning är storvulen såsom dess fjäll och fjordar. De dämpade färgerna i brunt från det mattaste beige till det nästan svarta i förening med de dekorativa figurerna, hämtade ur sagomotiv och fågelvärld, ge bonader och andra vävnader prägel av stämmingsfullt allvar.

Intressant är även att se den påfallande likheten mellan den norska och de angränsande svenska landskapens slöjd, Jämtlands och Härjedalens. Här hava även de mörka skogarna och de majestätiska bergen givit slöjden sin kärva karaktär. Och så är det även i Värmland, men, här spelar dock emellanåt in en klarare färgton, såsom när en glättig folkviseton klingar genom ett mäktigt ackord. I Dalarna har folket alltid varit självständigt, och de färgstarka veporna skilja sig också påfallande från de övriga norrländska landskapens vävnader.

I Norrlands kustlandskap, särskilt Ångermanland och Hälsingland, har

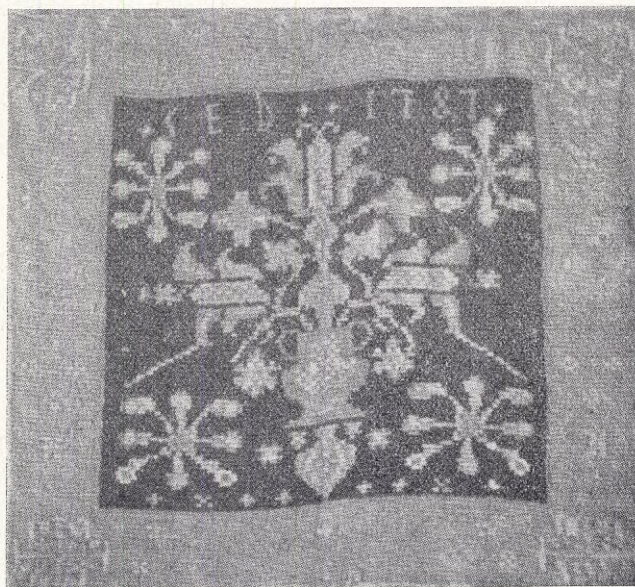
Flamsk vävnad. Torna härad, Skåne.

linodling och dito beredning stått synnerligen högt sedan urminnes tider. Det visa också de silverglänsande, hemspunna lindockorna härifrån och de ljuvliga linnevävnaderna i dräll eller treskaft, ofta sirade med vitbroderier och hälsömmar.

Detsamma kan även sägas om linnevävnaderna från andra sidan Bottnhavet. Det är icke endast mängden av vita vävnader, som imponerar, utan framförallt det omsorgsfulla och vackra arbetet i såväl väv som dekorativ utsmyckning. Finland utställer även en hel del vävnader i ylle- och nöthårgarn. Det är isynnerhet ett par stora mattor av hårgarn i rödlakansteknik, som fångar uppmärksamheten. Färgstarka äro de med rött och gråbrunt i inslaget, och de garanteras nästan outslitliga. Till färgning av garnet

har använts kemiska färger i motsats till den efter gamla recept återupptagna växtfärgningen, vilken företrädesvis användes i hemslöjdsarbetet. Färgerna garanteras hållbara, och framtiden får utvisa, hurvida de komma att hålla måttet.

Från mellersta Sverge utställas ryor och flossamattor, ulliga och mjuka både att se och gå på. De sydligare landskapens slöjd har stor likhet sinsemellan både i färger och mönster. Här förekomma "bladstjärnor" och "hjärtan" omväxlande med "utgångar" i rosengång eller dukagång. Och ju längre man kommer söderut, desto rikare prunka färgerna för att slutligen slå ut i full blomning i Skånes frodiga jordmån. Här skutta hjortar med vidlyftiga hornkronor på "agedynor" och "hjortstücken" i rödlakan eller

Ryamatta från Uppland.

krabbasnår, här blomma alla rågfältets blomster på de flamska vävnaderna (gobelinväv, härstammande från Flandern, därav namnet), och här hava "ädelliljor" och "tullipanosor" sytts in i hålsömmar mellan rader av "ljusgull" och "grenahål". Och allt detta, såväl som utställningen i sin helhet, vittnar om, att fantasien och skaparkraften omsatts i skönhets- och nytighetsvärden.

Den hemslöjd, som nu åter frodas rikt i de nordiska länderna, höll dock på att dö ut under de sista årtiondena av 1800-talet. Orsakerna voro flera. Bland andra befolkningens övergång från naturhushållning till penninghushållning, billiga, men långt ifrån solida fabriksvarors överflöd och dåliga färgmedel. Allt gammalt föraktades och skulle varit absolut tillspillogivet, om icke framsynta män och kvinnor i sista stund räddat det, som fanns kvar.

I Sverge var det Artur Hazelius, Nordiska museets och Skansens skapare, som var föregångsmannen. Hans bevingade ord: "den tid kan komma, då allt vårt guld ej räcker till att återköpa det vi förlorat", gällde även vår gamla allmogeslöjd.

Så småningom bildades hemslöjdsföreningar, vars syften äro dels tillvaratagandet av gamla mönster samt att ånyo sprida dessa till allmänheten, dels i förmedlandet av hemslöjdsarbete som biförtjänst i bygderna. Och detta sistnämnda är icke minst betydelsefullt.

Rödiakan och krabbasnår. Jönköpings läns hemslöjdsförening.

Bildtäcke. Av målaren Gerhard Munthe, Norge.

År 1911 uppgick rena saluvärdet för svensk hemslöjd till 7,797,000 kr., därav 2,614,000 kr. för kvinnlig och 5,183,000 för manlig slöjd. Och numera äro siffrorna högre. Såväl hushållningssällskap som landsting bidra varje år med anslag till slöjds-kolor, kurser och utställningar. I Stockholms län har landstinget tillsatt "Centralkommittén för hemslöjdens befrämjande", hos vilken bidrag till sömnads- och vävnadskurser kunna sökas. Visserligen äro många hem för trånga för en vävstol, men intet hem är så litet, att icke hemslöjdsalstren passa. Det är tvärtom i de små hemmen, som dessa slitstarka och vackra saker passa allra bäst.

Hemslöjden har även i våra grannländer haft liknande utveckling. I Finland blev den dock något tidigare uppmärksammas som inkomstmöjlighet. Det var under de svåra nödåren i slutet på 1860-talet, som regeringen tillsatte en kommitté för utbredande av möjligheter till förvärvsarbete. Det visade sig då, att i många socknar blev den såväl manliga som kvinnliga hemslöjden enda inkomstkällan. Staten beviljade anslag till slöjds-kolor och lärare och f. n. utgör statsanslaget 2,000,000 mark. Av artiklar, som exporteras

från landet, må nämnas: körredskap, skidor och hårgarnsmattor.

År 1926 bildades Nordens Hemslöjdsförbund och dess första ting har, som förut nämnts, hållits i Stockholm med föredrag och diskussioner av Nordens förnämsta experter på området.

Mattis Hörlén.

Kongressen 1928.

Enligt meddelande från Partistyrelsen kommer partiets trettonde kongress att hållas i juni månad nästa år. Som våra stadgar föreskriva att kvinnoförbundets kongress skall hållas i samband med partikongressen, ha även vi att räkna med att få samlas i Stockholm i juni 1928.

Denna vår kongress blir särdeles viktig, emedan vi då ha att ta ställning till en eventuell omorganisation av kvinnoförbundet, varför det är ytterst nödvändigt att om möjligt alla avdelningar bli representerade.

Vi vilja därför redan nu fästa avdelningarnas uppmärksamhet på, att ta alla tillfällen i akt, då det genom fester eller på annat sätt yppar sig möjligheter att förstärka kassan, så att inte den ekonomiska frågan får lägga hinder i vägen för ombuds sändande till kongressen. Upptag detta meddelande till behandling på första möte.

Kvinnorörelsen i Japan.

(Översättning från Esperanto.)

Denna lilla artikel är en hastig skiss, avsedd att giva en bild av Japans kvinnorörelse. De japanska kvinnorna hava ännu icke erövrat de förmåner och den ställning, som deras systrar i Europa redan sedan länge åtnjuta.

På det politiska området finnes en organisation med syfte att erövra rösträtt för kvinnorna. Hos oss hava nämligen kvinnorna icke rösträtt, även om de hava samma bildning och samma förmåga som männen. En lag om allmän rösträtt har redan passerat parlamentet, men i densamma undantagas kvinnorna från rösträtten. Organisationen har en mycket svår uppgift, och har att utstå svåra strider, men dess styrelse och dess agitatorer bemöda sig med outtröttlig energi och oupphörligt arbete att uppnå målet: "rösträtt för kvinnorna".

På undervisningsområdet finnes även en organisation, vars mål är att åt kvinnorna erövra samma rätt till utbildning och undervisning som männen äga. Det är nämligen icke tillåtet för kvinnorna att hava samma chanser som männen i fråga om utbildning. Redan i flickskolorna börjas denna olika undervisning, och på grund härav kan icke heller flickorna vid universiteten uppnå samma chanser som gossarna. Organisationen första uppgift är sålunda att vid lycéerna genomföra samma

undervisning för gossar och flickor å alla undervisningsstadier.

På det moraliska området hava vi olika kvinnliga organisationer, bl. a. en organisation med mål att avskaffa den offentliga prostitutionen. Organisationerna för totalavhållsamhet beträffande vin samt tobak, stå redan på fast grund, och arbeta mycket livligt.

På det fackliga området — oaktat den japanska arbetarörelsens korta historia — hava redan många arbeterskor utfört ett stort pionjärarbete, såsom medlemmar av den kvinnliga avdelningen av Arbetar-Unionen, och det är med ett beundransvärt tålamod, ofta under svåra förföljelser, som dessa pionjärer, kämpa för ernående av en förbättrad ställning för sin klass.

Det har vidare funnits en socialistisk organisation för kvinnor, vilken satte sig många mål före, men som på grund av den stränga och fortsatta förföljelse, för vilken den utsattes, redan upphört att existera såsom organisation. Dess förutvarande medlemmar fortsätta dock sina bemödanden att söka väcka kvinnorna till klassmedvetande, och hjälpa på mångahanda sätt, genom skriftlig propaganda eller direkt personlig agitation, arbetarörelsen i dess arbete. Dessa kvinnor, fastän de icke själva organisera några klubbar, äro ändock verkliga pionjä-

Japansk blomstervas.

rer och kämpar, vilka leda rörelsen för de framstegsivrande kvinnorna och giva idéer och innehåll åt denna rörelse.

Det är att beklaga att dessa pionjär-kvinnor, vilka antingen bilda egna organisationer eller äro så strängt upptagna, att, fastän bland dem finnas många i övrigt, som principiellt anslutit sig till Esperanto och önska lära sig detsamma, de ändå icke på grund av bristande tid kunna göra detta. Alla hava de sin fulla sysselsättning — var och en bland dessa pionjärer äro självförsörjande med något intellektuellt eller kroppsarbete, och deras arbete såsom medlemmar av organisationer, eller såsom agitatorer för sina idéer, blir för dem ett tillskott av arbete, som tager så mycken tid av dem, att något mera icke kan medhinnas. Därför komma säkerligen de blivande kvinnliga esperantisterna från studentskorna, vilka hava tillräcklig tid för att lära sig vårt språk.

Macue Sasaki.

(Sennaciulo.)

Målning av Sakakibara Shōen.

Betala alltid avgifterna till avdelning och förbund punktligt

Från kvinnoklubbarnas arbetsfält.

Från Torshälla.

Torshälla soc.-dem. kvinnoklubb höll den 15 mars sitt årsmöte. Års- och revisionsberättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades. Utgifter och inkomster ha under året balanserat å kr. 360:60, med en behållning av kr. 126:04. Medlemsantalet är 29. Av Morgonbris har sålts 520 ex.

Verksamheten under året har varit rätt livlig. 12 ordinarie möten ha hållits samt 7 arbetsaftnar, de senare huvudsakligen anordnade i studiesyfte. Under året ha hållits 2 familjefester samt en offentlig sommarfest, anordnad tillsammans med arbetarekommunen. Klubben var med ombud representerad vid distriktets årsmöte i Flen samt vid distriktets sommaring i Eskilstuna. Gemensamt med härvarande A. B. F. har klubben anordnat föreläsningar i Befolkningsfrågan, vilka hållits av dr Alma Sundquist. Klubben deltog livligt i höstens valarbete. Bl. a. anordnades ett agitationsföredrag med fru Ruth Gustafson som talarinna. Klubben är representerad i fattigvårdsstyrelsen.

Klubbens styrelse är: fruarna Viktoria Andersson, ordf., Maria Rosendahl, vice ordf., samt Augusta Berglund, samtliga omvalda. Kvarstående i styrelsen är: fruarna Lisa Andersson, sekr., och Anna Gustafsson, kassör. Till revisorer valdes fruarna Lotten Pettersson, Anna Larsson och Ruth Olsson.

S. L.

Från Alnö.

Alnö norra soc.-dem. kvinnoklubb hade den 24 januari årsmöte, till vilket medlemmarnas män voro inbjudna. Mötet öppnades av ordf., som även ledde mötets förhandlingar. Styrelse- och revisionsberättelserna godkändes och lades till handlingarna. Styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet. Ur verksamhetsberättelsen inhämtas att klubben hållit 12 möten, ett samkvämsmöte, kamratmöte och ett symöte. Talare ha varit fru Disa Västberg, hr H. G. Forsell och hr Ernst Berg. Till valfonden har insamlats kr. 15:25. Av Morgonbris har sålts 195 ex. Inkomster och utgifter ha balanserat på en summa av kr. 208:86.

Till styrelse för år 1927 återvaldes Hilda Henriksson, ordf. och korresponderande samt referent, Selma Eklund, kassör, Henry Andersson, sekreterare, Hildur Berg, v. ordf., Elin Sundström, v. sekr. Revisorer Ulla Krigsman och Hilma Ottinger. Uppbördskommitté Anna Jonasson och Maria Ulfsparré. Kommissionär för Morgonbris Maria Sidén. Härefter företogs val av ombud till de föreningar som klubben representerar. Efter styrelsevalet serverades gott kaffe med dito bröd. Lilla Märta Larsson sjöng några sånger, som avtäckades hjärtligt. Därefter inkom ett par frågor, som diskuterades livligt av såväl kvinnorna som de inbjudna männen. Sedan ordf. avtackat de inbjudna och medlemmarna samt önskat klubben och kvinnorelsen ett framgångsrikt år, avsluta-

des det trevliga årsmötet med Internationalen.

En hälsning till alla klubbar landet runt.
H. H—n.

Från Eskilstuna.

Eskilstuna soc.-dem. kvinnoklubb har hållit årsmöte. Års- och revisionsberättelserna föredrogs och godkändes och styrelsen erhöi full och tacksam ansvarsfrihet. Av styrelseberättelsen framgick, att klubben under året varit i livlig verksamhet. 12 ordinarie samt ett instruktionsmöte ha hållits. I anordnandet av sommaringen den 1—2 augusti var klubben på ett mycket förtjänstfullt sätt V. U. behjälplig. Klubben har varit representerad vid partidistriktets krets möten, på konferensen i Flen samt med en medlem vid kvinnokursen i Brunnsvik. Under valrörelsen anordnade klubben i samråd med D. S. ett föredrag av fru Ruth Gustafson. Tilisammans med övriga kvinnoorganisationer i staden har klubben anordnat ett föredrag av rektor Honorine Hermelin om "Den nya skolan". Gemensamt med kooperativa kvinnogillet har klubben bjudit alla på ålderdomshemmet Balsta på kaffe, sång och musik. Av tidningen Morgonbris har under året sålts 1,700 ex. Räkenskaperna ha under året balanserat på en summa av kr. 516:12.

Klubben har under det gångna året varit representerad med två ledamöter i stadsfullmäktige, en i nykterhetsnämnden, en i skolstyrelsen, en i barnavårdsnämnden, en i pensionsnämnden samt med en värdare i stadens fattigvårdsdistrikt. Fr. o. m. detta år ha tre medlemmar erhållit värdaruppdrag.

I styrelse återvaldes Annie Norrman, Amy Jonsson, Elin Hedberg; kvarstående voro Ida Pettersson och Laura Andersson. Revisorer blevo Anna Berg och Greta Åkerberg. Kommissionär för Morgonbris blev ånyo Ester Beckman. R. f.

Från Kristinehamn.

Kristinehamns soc.-dem. kvinnoklubb har hållit årsmöte och meddelas här några upp-

gifter över klubbens verksamhet. Elva möten ha hållits, därav två friluftsmöten i form av samkväm. Liksom föregående år har för varje möte valts en programkommitté som sörgt för underhållningen. Av frågor som diskuterats kan nämnas: Koop. kvinnogille, Studiecirkel, Torghandeln, m. fl. Klubben har tagit livlig del i höstens valrörelse och fick också en representant i stadsfullmäktige. Klubben har också liksom föregående år insamlat medel för utdelning av mat åt behövande till jul, samt haft glädjen mötas av större förstäelse från allmänhetens sida. Av anslag har klubben lämnat, förutom till valagitationen, 15 kr. till hjälp till en radioapparat till pensionärerna å Gustavsbergs ålderdomshem m. m. Andelar i Folkets hus och Koop. affären ha inköpts och ha inkomster och utgifter balanserat å 917 kr.

Klubben är representerad i kommunstyrelsen, distriktstyrelsen, Folkets hus-föreningen, stadsfullmäktige, skoloråd samt i Lärlings- och yrkesskolorna.

Till styrelse för innevarande år valdes: Ordf. Lydia Nääs, v. ordf. Emma Aspenberg, kassör Hanna Östlund, sekr. Hilma Johansson, v. sekr. Anna Andersson, samt Hanna Lokander och Gertrud Kjellstrand. Till klubbens mångårige kassör, Hilda Djup, som bestämt undanbett sig återval, framfördes ett varmt tack för uppoffrande, pliktroget arbete.

Bland inkomster kan tacksamt noteras en utmärkt vacker handarbetad schal, skänkt till klubben av kamrat Josefina Göthlund, som vid försäljning inbringade en vacker slant. Sammanhållningen inom klubben är mycket god och mötena talrikt besökta, varför vi hysa gott hopp om klubbens fortbestånd.

L. N.

Från Hörningsholm.

Hörningsholms soc.-dem. kvinnoklubb höll lördagen den 22 januari sitt årsmöte. Sedan en del angelägenheter avhandlats, föredrogs styrelse- och revisionsberättelserna, av vilka framgick att klubben haft 12 protokollförda möten och att inkomster och utgifter balanserat på kr. 192:74.

Till styrelse för kommande arbetsår valdes Anna Sandgren, ordf., Fanny Karlsson, sekr., Ester Löfkvist, kassör, Tora Andersson, v. ordf., Elvira Haglund, v. sekr. Revisorer Mina Nordman och Anna Rick. Till ombud vid konferensen valdes Fanny Karlsson. Tidningskommissionär omvaldes. Det trevliga årsmötet avslöts med Internationalen.

Med kamrathälsning.

F. K.

Från Norrahammar.

Norrahammars soc.-dem. kvinnoklubb har i denna månad hållit sitt årsmöte. Styrelsen omvaldes. Års- och revisionsberättelserna godkändes. Klubben har under året hållit 7 ord. klubbmöten och 9 styrelsemöten och har under året fått 3 nya medlemmar.

Vid årets valagitation deltog klubben med utdelning av vallitteratur. "Morgonbris" har under året försålts i 335 ex. Klubben har en studiecirkel i organisationskunskap. Med lycka i arbetet för de socialdemokratiska idéerna få vi hälsa våra kamrater när och fjärran.

Med kamratlig hälsning.

Gunhild Lundquist.

Strålände frisk och sund blir den baby, som får Nestlé's nya Barnnäring,

ty den innehåller i lättmält och välsmakande form allt vad barnorganismen behöver.

Genom rikedom på vitaminer, kalk och fosfor stärker den benbyggnaden och förebygger engelska sjuknan, vars symptom komma till synes under första levnadsåret.

Nestlé's nya Barnnäring rekommenderas av läk. Erhålles i apotek, kemikalie- och välsorterade specialaffärer.

Provburkar och av läkare utarbetad handledning i spädbarnsvård erhålles gratis och franko från Aktiebolaget Nestlé, Arsenalsgat. 9, Stockholm.

Från Surahammar.

Surahammars soc.-dem. kvinnoklubb hade årsmöte söndagen den 20 febr. Ansvarsfrihet beviljades den avgående styrelsen. Ny styrelse valdes. Ordf. och korresp. blev Emma Persson, kassör Edit Adolfsson, sekr. Hulda Björkman och kommissionär Jenny Nykvist.

Klubbens arbete under året kan betecknas som gott. Medlemsantalet utgjorde vid årets slut 94. Av Morgonbris har sålts 400 ex. En medl. har av klubben fått stipendiat till kvinnokursen i Brunnsvik.

Klubben har följande representanter: 1 kommunalfullmäktige 2, fattigvårdsstyrelsen 2, barnavårdsnämnden 1, barnavårdsman 1 och bildningsrådet 4. En cirkel arbetar inom klubben. Ämne: kommunalkunskap.

Kvinnorna ha livligt deltagit i valarbetet samt har anordnats kamratmöten tillsammans med arbetarekommunen och ungdomsklubben. Dessa gemensamma fester ha visats vara mycket värdefulla i vårt arbete. Låt oss inte förtrötta utan alljämt arbeta för våra idéer.

Med kamrathälsning till klubbarna landet runt.
Korresp.

Från Anderslöv.

Soc.-dem. kvinnoklubben i Anderslöv höll årsmöte den 21 jan. 1926. Styrelsen omvaldes med undantag av vice ordf., som avflyttat från orten. Klubben har hållit 11 ordinarie möten samt 12 styrelsemöten. Medlemsantalet var vid årets början 11 och vid dess slut 13. En julfest har hållits med hr Per Larsson från Malmö som tal. Klubben har varit representerad vid kvinnokonferensen i Eslöv med ett ombud samt deltagit i instruktionskursen på Vilans folkhögskola med en stipendiat. Klubben deltog även i 1-maj-demonstrationen med eget stand. Inskription: "Vi fordra rättvisa åt kvinnorna i pensionslagstiftningen." Nästan samtliga medlemmar deltog i Trällebogs soc.-dem. kvinnoklubb 20-årsfest. Medlemmar i klubben ha under det gångna året vunnit säte inom en del av de kommunala institutionerna. Av Morgonbris har sålts 200 exemplar.

Med kamrathälsning till alla klubbar landet runt.
A. F.

Från Hedemora.

Hedemora soc.-dem. kvinnoklubb 20-årsfest. Medlemmar i klubben ha under det gångna året vunnit säte inom en del av de kommunala institutionerna. Av Morgonbris har sålts 200 exemplar. Med kamrathälsning till alla klubbar landet runt.
A. F.

Hedemora soc.-dem. kvinnoklubb 20-årsfest. Medlemmar i klubben ha under det gångna året vunnit säte inom en del av de kommunala institutionerna. Av Morgonbris har sålts 200 exemplar. Med kamrathälsning till alla klubbar landet runt.
A. F.

samt med 2 ombud vid Dalarnes distriktskonferens i Falun den 7—8 aug. Klubben har även besökt försörjningshemmet och ålderdomshemmet och där bjudit på kaffe, sång och musik.

Syföreningsmöten och paketauktioner ha hållits 2 stycken samt 1 julgransfest, allsammans med goda resultat.

Även arbetas här med högtryck för vår barnkoloni, vid vilken ett 15-tal klana, behövande barn få stärkande och nödig vistelse 6 veckor varje sommar.

Klubben är också representerad i Hedemora arbetarekommuns styrelse samt har en ledamot i stadsfullmäktige.

Inkomster och utgifter ha under året balanserat på en summa av 917:69 och beviljades styrelsen full och tacksam ansvarsfrihet för det gångna året. Av tidningen Morgonbris ha försålts 405 ex.

Styrelsen omvaldes för år 1927, nämligen Ingeborg Broberg, ordf., Hilda Sundström, v. ordf., Helena Borg, sekr., Ester Zetterfeldt, v. sekr., Hanna Eriksson, kassör. Revisorer Elida Sundgren, Berta Eriksson, Mia Lindström. Till kommissionär Hilda Sandström. Att förestå syföreningen valdes Elida Sundgren och Jenny Johansson. Till ombud att representera vid årsmöten valdes Hanna Eriksson till Hedemora Husällsförening, Greta Leungren till A. B. F., Elida Sundgren till Hedemora Byggnadsförening.

Hälsning till partikamrater landet runt.
H. E.

Från Strängnäs.

Strängnäs soc.-dem. kvinnoklubb höll den 17 febr. sitt årsmöte. Styrelse- och revisionsberättelserna lades med godkännande till handlingarna och full ansvarsfrihet beviljades.

Klubben har i regel haft möte en gång i månaden och har detta ordnats så givande och lärorikt som det varit styrelsen möjligt.

Ett kamratmöte med närliggande klubbar har hållits med föredrag av fru Sigrid Lundin, som talade om "Kvinnorna och samhället". Vidare har klubben med gott resultat deltagit i valagitationen, i det att vårt parti fick två nya mandat i stadsfullmäktige däribland för första gången en kvinna. Klubbens medlemmar deltaga med intresse i de av A. B. F. anordnade studiecirkelarna. Av Morgonbris har försålts 350 ex. Medlemsantalet är 23 och fastän medlemssiffran ej är så hög finnes ett levande intresse och god sammanhållning inom klubben och hoppas vi att med alla kamraters hjälp det skall lyckas få ännu flera intresserade för vår klubb.

Med kamrathälsning.
Ellen Karlsson.
Ordf.

Från Bollnäs.

Bollnäs soc.-dem. kvinnoklubb hade tisdagen den 15 febr. sitt årsmöte. Års- och revisionsberättelserna föredrogs och godkändes. Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades. Inkomster och utgifter ha under året balanserat på kr. 653:14. Under året ha hållits 12 protokollförda möten och lika många styrelsesammanträden. Klubben är representerad med ledamöter i fattigvårdsstyrelsen, barnavårdsnämnden, fullmäktige och nykterhetsnämnden. Klubben har bevisat 2 kamratmöten, ett i Vallvik och ett i Hudiksvall.

Klubben har under året anslutit sig till A. B. F:s lokalavdelning samt har deltagit i följande studiecirkel: Stats- och kom-

munalkunskap, Fackföreningskunskap och Hemsjukvård.

Bland de frågor som under året diskuterats vid mötena kunna nämnas: 8-timmarsdagen för kvinnorna, Idealitet och kunskap, Kooperationen och Förspilla arbetarekvinnorna för mycken tid på det politiska arbetet?

Två föredrag ha hållits, av herr L. R. Olsson, som redogjorde för de allmänna pensionslagarna, och av fröken Astrid Forsberg, som talade om "Kvinnornas insats i det politiska framtidsarbetet".

En stor fest har anordnats som gav god vinst och en julfest tillsammans med ungdomsklubben Frihet.

I valarbetet har klubben deltagit dels genom husagitation, dels ock genom valsedelutdelning. Dessutom är klubben representerad vid Folkets hus-föreningen och tidningen Hälsinglands Folkblads bolagsstämma.

Av Morgonbris har försålts 770 ex. Till kommissionär omvaldes Anne Nilsson.

Till styrelse för år 1927 omvaldes fru Ester Ousbäck, ordf., fröken Anne Nilsson, v. ordf. Nyvalda blevo fruarna Adina Hellberg, sekr., Ester Sandberg, kassör, Anna Karlsson, v. sekr. Till revisorer valdes fruarna Tilda Wiklund och Mimmi Forsgren.

Med kamrathälsning från Bollnäs kvinnoklubb.
R e f.

Från Norberg.

Norbergs soc.-dem. kvinnoklubb firade i mars sitt årsmöte under ordförandeskap av Anna Lindgren. Års- och revisionsberättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades för det gångna arbetsåret. Av denna framgår att klubben under året hållit 13 protokollförda möten, därav 2 extra, vilka ha omfattats med livligt intresse. Inkomster och utgifter ha balanserat å kr. 260:09 med en kassabehållning å kr. 100:03. Medlemsantalet var vid årets början 14 och vid dess slut 17. Vår mångåriga kommissionär Augusta Pettersson har under året sålt 350 ex. av Morgonbris. Mötena ha hållits hos kamraterna. Det stora kvinnomötet i Eskilstuna representerades av flera medlemmar inom klubben. Liksom föregående år har klubben deltagit i de gemensamma fester i Folkets park, likaså i 1 maj-firandet. Talarinna var fru Sigrid Gillner-Ringsen. Flera viktiga diskussionsfrågor ha under året debatterats. Vid under året anordnad distriktskonferens har klubben varit representerad genom ombud.

I de olika styrelserna och nämnderna är klubben representerad på följande sätt: 1 barnavårdsnämnden 1, i fattigvården 2, styrelsen för högre folkskolan 1, kommunalfullmäktige 1, styrelsen för Anna Holms minne 1, och i lasarettsdirektionen 1. I landstings- och kommunalfullmäktigevalen har klubben deltagit med ett gott arbete, vars resultat vi känna oss stolta över.

Så företogs val av styrelse för det kommande året. Ordföranden och kassören fränsade sig återval, i deras ställe valdes fruarna Alma Vidfeldt och Jenny Hök; de övriga styrelseledamöterna återvaldes, nämligen Augusta Pettersson, Hulda Nilsson och Tora Kjellander.

Samarbetet inom klubben under året har varit det allra bästa, likaså kamratskapet mellan ungdomsklubben och vår klubb har stärkt vårt mod, och vi se, trots motgångarna, en ljusare framtid.

A. L.

Från Falkenberg.

Falkenbergs soc.-dem. kvinnoklubb hade sitt ordinarie årsmöte den 9 februari. Ur årsberättelsen kan anföras: Under året ha hållits tre styrelse- och nio ordinarie möten. En kvinnornas samorganisation har på initiativ från Hallands soc.-dem. partidistrikt bildats i Halmstad och är vår klubb med två medlemmar invald i dess styrelse. Ett första kamratmöte var anordnat i Halmstad den 21 november 1926. Klubben har anslutit sig till Arbetarnes Bildningsförbund här på platsen med en avgift av 10 öre pr medlem och år. Över 700 ex. Morgonbris ha försålts under året. Medlemsantalet var vid årets början 27 och vid dess slut 28. Vid företaget styrelseval blev fru Clara Andersson, ordf., i stället för fröken Ester Andersson, som bestämt avsåg sig återval, då hon trodde det vara för klubben gagneligt med ombyte. Fröken Andersson har varit ordf. i 7 år och skött sin uppgift med intresse. För övrigt har klubben ingen framgång att peka på, särskilt vad det gäller det kommunala och allmänna intresset, där männen fortfarande besätta platserna.

J. C.

Från Eslöv.

Eslövs soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte den 14 sistlidne februari, varvid styrelse- och revisionsberättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades.

Till styrelse återvaldes fruarna Maria Andersson, ordförande, Hilda Henriksson, kassör och kommissionär för Morgonbris, och Anna Olin, sekreterare.

Klubben har under det gångna året anordnat en julmarknad till förmån för de arbetslösa i Eslöv, vilken lämnade ett överskott på nära 300 kronor. Två av klubbens medlemmar ha som stipendiater bevisat sommarkurserna på folkhögskolan Vilan, den ena på klubbens, den andra på Eslövs arbetarekommuns bekostnad. Klubben har anordnat en vällyckad bilutflykt till Höganäs, där kamratmöte var anordnat, samt till Mölle.

Klubben håller två möten i månaden. Det andra mötet anordnas som arbets- och studiemöte. Endast ärenden av brådskan- de natur behandlas då.

Den 11 april i år firades klubbens 6-årsdag med en fest under god och gemytlig stämning. Vid festen, till vilken familjemedlemmar och vänner inbjudits, följdes den goda regeln, att medlemmarna bidrogo till programmet efter vars och ens för- måga.

S e k r.

Från Tureberg.

Turebergs soc.-dem. kvinnoklubb firade den 18 maj sin 1-åriga tillvaro med en enkel fest i gamla skolan. Salen var vackert dekorerad med pappersgirlander i glada färger och rikligt med blommor. Ett festligt dukat och dekorerat kaffebord bidrog i hög grad att förhöja den festliga anblicken. Sedan medlemmar och gäster infunnit sig, bland dessa senare märktes medl. i Spångaklubben samt Turebergs arbetarekommuns och ungdomsklubbens styrelser, hälsade ordf. alla hjärtligt välkomna.

Efter dagordningens uppläsande sjöngs unisont Arbetets kvinnor, varpå ordf. i stora drag redogjorde för det arbete klubben under sitt första levnadsår sökt nedlägga på sin utveckling och förkovran. Sedan lyckönskningar framförts från arb.-komm. och systerklubben i Spånga vidtog, efter en unisont sjungen "visa för da-

gen", ett gemytligt samkväm vid det läckra kaffebordet. Vid påtår'n bad sekr. att få säga några ord som hon hade på hjärtat. Det skulle bli på vers, men hon bad på förhand om överseende för dess bristande form, tanken, som låg bakom, var god.

Livet är så underbart.
Tändes blixtnabbt, slocknar snart.
Det är naturens underbara kraft,
Såväl dess sötma, som dess bittra saft.

Arvet, som vi fått till vård,
Av en natur så sällsamt hård,
Det må vi skydda, värna undan kiv,
Ett under se i varje nyfött liv.

Ansvar ha vi kvinnor fått.
En härlig, men ock smärtsam lott.
Ty världen blir det kvinnan gör den till.
O, kvinna, mor, din arvslott ej förspill!

Ganska stolt nog hörs det ord,
Att kvinnan skapar om vår jord.
Nej, icke stolt, men ödmjukt skall hon så,
Hon får den allra bästa skörden då.

Sådden den skall vara god,
Kärlek, trohet, ädelmod.
Men rensa väl bort ogräsblast med rot,
Och finna för den minsta skada bot.

Låt oss sätta högt vårt mål.
Det skall flamma, likt ett bål,
Sprida sitt sken över all världen vid,
Sen kunna vi trygga bida vår tid.

Följde så en verkligt formfulländad uppläsning av Asplunds och Karlfelts dikter samt några glada sjömansvisor. Uppläsning och sång utfördes av Hilding Skjöld och Manne Götson från soc.-dem. ungdomsklubben.

En intressant och givande diskussion följde efter kaffet: "Vad bör arb.-komm. göra för kvinnoklubben?" Många och sakliga inlägg gjordes i frågan, varav tydligt framgick önskan hos arb.-komm. att efter förmåga stödja och stärka kvinnoklubben i dess arbete. Förslag i sådan riktning framfördes också och skall i en snart framtid realiseras på ett som vi hoppas för klubben lyckligt sätt. Vi äro unga, ett år är ingen ålder, allra minst för en klubb, och vi få väl ha tålmod och se framtiden an med förhoppning. "Alla barn i början", heter det ju, och vi få väl som andra, "lära oss krypa, innan vi lära oss gå", det är ju så naturens gång. Vad vi först hoppas på är, att intresset hos socialdemokratiskt sinnade kvinnor i Tureberg skall väckas, så att de inse nödvändigheten för att inte säga skyldigheten att stödja oss genom inträde som aktiva medlemmar i vår klubb. Då är mycket vunnet. Politik är ju som hebreiska för en stor del kvinnor, men skulden ligger i flesta fall, vis à vis gifta kvinnor, hos deras män. Man kan inte älska och beundra sköna blomster, som växa bakom murar så höga, att inte ens doften tränger över, och man kan inte förstå politikens nytta och nödvändighet för det samhällseliga livet, när man inte ens förstär vad politik är. Och så är verkligen fallet med åtskilliga av vår upplysta tids kvinnor.

För att återgå till Turebergs kvinno- klubbs i allo lyckade årsfest, avslutades densamma i glädje och gamman med utbringandet av ett fyrfaldigt leve för födelsedagsbarnet, sedan gäster och värdar ömsesidigt tackat varandra, men då var födelsedagen redan tilländalupen och klöckan längesedan 24.

G. G.

Från Hörnefors.

Hörnefors soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte onsdagen den 16 mars. Sedan styrelse- och revisionsberättelserna upplästs och med godkännande lagts till handlingarna företogs val. Till styrelse valdes fröken Amanda Johansson, ordf. och korresp.; fru Anna Johansson, kassör; fru Lisa Åström, sekr.; fru Thea Solin, v. ordf.; och fru Lisa Nilsson v. sekr. Till revisorer omvaldes fruarna Rut Hörnkvist och Frida Nyberg. Styrelsen fick ett gott erkännande för sitt arbete samt beviljades full och tacksam ansvarsfrihet.

Av styrelseberättelsen framgick att klubben under året hållit 8 protokollförda möten, 1 extra och 3 styrelsesammanträden. Klubben har varit inbjuden till kamratmöte med Sandviks K.-K., Hörnefors S. D. U. K. och Hörnefors arbetarekommun. Vidare har klubben varit representerad vid distriktskonferensen med 2 ombud. Är även ansluten till Lokalavd. av A. B. F. Under året ha hållits arbetsmöten för vars nettoinkomst, 100 kronor, har inköpts 10 st. andelar i det kooperativa företag som finnes å platsen. Av Morgonbris ha sålts 270 ex. Bidragit med 25 kr. som stipendium till en semesterkurs i Vindeln.

Under detta år har klubben firat sin 5-årsdag jämte standardinvigning. Till detta möte voro inbjudna distriktets kvinno- klubar och högtidstalet hölls av Oskar Kriström, Sandvik. I höstens valagitation deltog med iver både inom och utom platsen. Resultatet blev glädjande i det att klubben nu har 2 mandat (mot ett förut) i kommunalfullmäktige och en ledamot i pensionsnämnden. Klubben äger 51 medlemmar.

Med hälsning till klubbkamraterna landet runt!

S e k r.

Från Karlskoga.

Karlskoga soc.-dem. kvinnoklubb höll annandag påsk sitt 19:de årsmöte. Styrelse- och revisionsberättelserna föredrogo och godkändes. Inkomster och utgifter ha balanserat på en summa av kronor 2,674:32. Bland de viktigaste frågor som diskuterats under året må nämnas: moderskapsförsäkring och 1917 års barnavårds- lagar m. fl. I valarbetet har klubben både ekonomiskt och personligt deltagit; bedriver studieverksamhet i en cirkel; har sänt tvenne medlemmar till en kurs i kommunalkunskap i Örebro; haft en stipendiat vid Brunnsvik; anordnat offentligt föredrag i Karlskoga; hållit inkomstbringande fester både enskilt och tillsammans med arbetarekommunen; bjudit pensionärerna på ålderdomshemmet på kaffe, föredrag, musik m. m.; har haft en ledamot i styrelsen för arbetarekommunen. Klubben har tagit initiativet till bildandet av Karlskoga soc.-dem. ungdomsklubb, som vid starten erhöll 70 medl. och nu är uppe i nära 200. 12 ord. möten och ett gemensamt med Degerforsklubben ha under året hållits. Till studieledare valdes fru Constancia Österberg, som även blev vald till ledamot i kretsstyrelsen. I styrelsen omvaldes fruarna Elin Runquist, Klara Johansson; nyvalda blevo Constancia Österberg, Märta Mogård och Agnes Karlsson.

Mötet var alltigenom angenämt. Sång, musik, kaffeservering och till sist uppläsning av Pelle Molins vackra historia om Gunnel förhöjde detsamma.

Med hälsning!

R e f.

Från Stockholms Allmänna Kvinnoklubbs 35-årsfest.

Stockholms Allmänna kvinnoklubb 35 år.

Den 11 juni i år var det 35 år sedan Stockholms Allmänna kvinnoklubb började sin verksamhet. Som en av de första organisationerna inom arbetarörelsen bildades den i en tid, då fordran på rättvisa att arbetareklassen var ett relativt nytt begrepp, vilket ej togs väl emot av de maktägande klasserna, som med all den makt, som de förfogade över, sökte slå ner den nya spirande rörelsen.

För pionjärerna var således en av de viktigaste förutsättningarna, om de ville lyckas i sitt värv, obrottslig sammanhållning. Och när man läser de gamla protokollen så får man också ett starkt intryck att hur intimt samarbetet bedrevs och hur man alltid var färdig att i nödens stund räcka för sin rättvisa kämpande kamrater en hjälpsam hand.

Redan första framträdandet av Stockholms Allmänna kvinnoklubb var en solidaritetsyttring.

Våren 1892 genomkämpade Norbergs arbetare en svårare arbetskonflikt, varvid bruksledningen skoningslöst vräkte arbetarefamiljerna från deras bostäder ut i köld och snö. En arbetarhustru skildrade i Social-Demokraten nöden bland de arma människorna och ifrågasatte om ej kvinnorna borde samla sig för att framtvinga en ändring av förhållandena. Som svar på denna maning sammankallade några radikala kvinnor och fackföreningsmäns hustru ett möte i Stockholm den 11 juni och på detta möte bildades en kvinnoorganisation som sedermera fick namnet Stockholms Allm. Kvinnoklubb. Den 8 augusti år anslöts klubben till det soc.-dem. partiet.

Den har sedan dess varit i oavbruten verksamhet hela tiden och det arbete som utförts är inte av ringa betydelse.

De första åren tog den som en av sina huvudsakligaste uppgifter att organisera yrkesarbeterskor och på det området har

den utfört ett storartat agitationsarbete, och kan tillräkna sig äran av att vara initiativtagare till de flesta av Stockholms kvinnliga fackföreningar. Även har klubben bedrivit agitation för nya klubbars bildande i Stockholm med omnejd, varjämte man även kan se tillbaka på en omfattande upplysningsverksamhet.

I rösträttsfrågan och för folkriksdagarna har också bedrivits en intensiv propaganda.

Klubben har tagit initiativ till bildande av en sångförening som även bär klubbens namn och som varit i verksamhet sedan 1899.

Nämnas bör väl även att det är Allmänna kvinnoklubben, som med anledning av en facklig konflikt tog initiativ till startande av kooperativa syfabriken Linnéa, vilken nu residerar i eget hus vid Västmannagatan 13, och vars alster gå ut i de kooperativa affärerna över hela landet.

Det var också denna klubb, som väckte förslag om samarbete mellan landets soc.-dem. kvinnoorganisationer, och på inbjudan av densamma samt Kvinnornas fackförbund samlades ombud från landets soc.-dem. kvinnor till en kvinnokonferens i Stockholm år 1907, och har sedan dess samarbete hela tiden pågått, vilket år 1920 resulterade i bildandet av Sverges soc.-dem. kvinnoförbund.

Detta endast några antydningar av vad som under årens lopp utförts, det skulle vara så oändligt mycket att tillägga, men tidningens utrymme räcker inte till.

35-årsdagen firades med en enkel fest i Folkets hus D-sal anandag pingst, vilken fest utmynnade i en spontan hyllning för pionjärerna, banbrytarna.

H. F—d.

Från Billesholm.

Billesholms soc.-dem. kvinnoklubb firade 20-årsfest lördagen den 19 febr., varvid fru Martha Larsson från Malmö höll ett

medryckande föredrag över ämnet "Kvinnan och arbetarörelsen".

Fru Larsson inledde sitt föredrag med att draga upp paralleller mellan arbetarörelsen för ett 30-tal år tillbaka och den nutida, och konstaterade, att genom oerhört arbete har densamma blivit en faktor att räkna med i det borgerliga samhället. Tal. ansåg sig dock icke tillfredsställd med arbetarnas sätt att begagna de möjligheter som stå dem till buds. Som belägg härför erinrade tal. om de för arbetareklassen så viktiga frågor, vilka genom borgerlig samling i riksdagen blivit avslagna. Tal. gick härefter in på kvinnoörelsen och anslutningen till densamma. Det ansågs att den gifta kvinnan allt för mycket isolerar sig inom hemmet och därmed tror att hon uppfyllt sin uppgift. Tal. påpekade emellertid att verkningarna utifrån på ett upprörande sätt givit belägg för att arbetarehemmen, särskilt under världskriget och de därpå följande åren, ingalunda lämnats oberörda. Tal. manade till intensiv agitation och hoppades att vid nästa val få fram de kvinnliga valskolkare som finnas inom arbetareklassen. Föredraget följdes av kraftiga applåder.

Efter föredraget sjöngs Internationalen unisont.

Härefter föredrog fru Persson en historik över klubbens verksamhet under de gångna åren. Av några axplock ur densamma framgår, att klubben bildades den 22 febr. 1907 av Elma Danielsson, Malmö. År 1909 anslöt sig klubben till Skånes soc.-dem. kvinno-distrikt. Vidare framgår, att den elitkår, som uppehållit klubbens verksamhet, haft blicken riktad på förhållandena såväl utom som inom kommunen. Genom anslag och insamlingar har klubben vid många tillfällen bisträckt kamrater, som genom samhällets oförrätter kommit i nödläge. Protokollen vittna även om att såväl kommunala som politiska spörsmål ständigt varit föremål för klubbens verksamhet.

Från Jönköping.

Jönköpings soc.-dem. kvinnoklubb höll årsmöte den tredje febr. Styrelse- och revisionsberättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades. Medlemsantalet har under året ökat med tre. Klubben har hållit elva protokollförda möten och deltagit i tre kamratmöten. I valarbetet har klubben mycket energiskt deltagit. Valutgången blev för vårt parti mycket lycklig, åtta nya platser besattes. Av de nyvalda äro två kvinnor, nämligen kvinnoklubbens ordf. och sekr. Av Morgonbris har under året sålts 539 ex. Styrelsen består av Agnes Lithman, ordf., Augusta Johansson, sekr., Frida Karlsson, kassör, Gerda Andersson, vice ordf., och Hanna Svensson, vice sekr. Revisorer blevo Gudrun Booh, Ellen Larsson och Beda Adamsson. Som kommissionär för Morgonbris står klubben. Till korresponderande sekr. omvaldes fru Lithman och till ref. omvaldes undert.

Med hjärtlig hälsning till alla klubbkamrater.

Augusta Johansson, ref.

Från Bomhus.

Bomhus soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte den 16 febr. 1927. Styrelse- och revisionsberättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades styrelsen för det gångna året. Under 1926 ha hållits 11 ord. möten och 2 extra samt 8 arbetsmöten. Vidare har klubben deltagit i valagitationen. Klubbens inkomster och utgifter ha balanserat på en summa av kr. 466:60. Av Morgonbris ha försålts 190 ex. Medlemsantalet vid årets slut 16. Till styrelse omvaldes fruarna Stina Andersson, ordf., Stina Sjögren, sekr., G. Svensson, kassör, Emma Forsling, vice ordf., Signe Lundgren, vice sekr. Alma Öster kommissionär för Morgonbris. Till revisorer omvaldes fruarna Lina Persson och Maja Larsson.

Våra ordinarie möten hållas 1:sta onsdagen i varje månad.

Med kamratlig hälsning till klubbarna landet runt.

Bomhus den 20 februari.

Stina Andersson.

Från Långbanshyttan.

Långbanshyttans soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte söndagen den 13 mars. Års- och revisionsberättelserna upplästes och godkändes. Ansvarsfrihet beviljades. Medlemsantalet var vid årets början 12 och vid dess slut 18. Inkomster och utgifter ha balanserat på en summa av kr. 856:19 med en behållning av kr. 291:73. Under året ha hållits 12 ordinarie möten, 13 styrelsemöten samt 2 st. offentliga möten. Föredrag har hållits av fröken Rosa Nordin över ämnet Kvinnorna inför valen. Av tidningen Morgonbris har försålts 255 ex. Ett ombud har bevisat konferensen i Skoghall. 155 kr. har utdelats såsom julgåva åt de gamla; även en fest anordnades för samtliga gamla inom samhället. Dessutom har klubben, tillsammans med arbetarekommunen och Folkets-hus-föreningen, anordnat en julgransfest i Folkets hus. För år 1927 återvaldes den förra styrelsen. Vid årsmötet förekom kaffe, sång, musik och deklamation. Den bästa stämning rådde. Samarbetet inom klubben har varit gott. Och vår största önskan är den, att det blir så i försättningen. Hälsningar till kamrater från Långbans kvinnoklubb.

Selma Nord.
Korresp. sekr.

Hilma Hammarkvist, Linköping, 50 år.

50 år fyller den 2 juli en av Linköpings soc.-dem. kvinnoklubbens äldsta medlemmar, fru Hilma Hammarkvist. Ungefär samtidigt kan hon fira sitt 20-årsjubileum i klubben. Under denna tid har kamrat Hammarkvist mest tillhört styrelsen och har alltid villigt åtagit sig anförtrödda uppdrag, såväl i kommittéer som ombud. Hon har tillhört klubben sedan den bildades, som en intresserad och trogen medlem. Må hennes goda föredöme mana oss alla till fortsatt kamp för våra idéer.

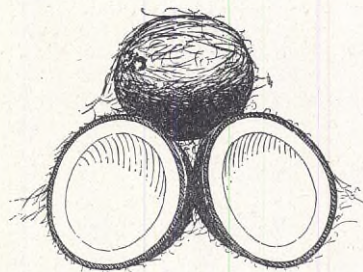
Vi tillönska 50-åringen hälsa och lycka och uttrycka vår förhoppning att hon allt framgent ger klubben sitt stöd och sin intresserade medverkan liksom under gångna tider.

Leve 50-åringen!

Från Åhus.

Åhus kvinnliga diskussionsklubb höll sitt årsmöte den 17 januari.

Föredrogs årsberättelsen, varav framgick att 12 ordinarie möten hållits under året. Klubben har anordnat ett agitationsmöte med fru Ida Rosenqvist, Hälsingborg, som talare, samt en föreläsning av d:r Alma Sundquist över ämnet: Befolkningsfrågan och nativitetsproblemet.

Det rena snövita fettet från kokosnöten kärna är en viktig beståndsdel i K. F.s margarin.

KOOPERATIVA FÖRBUNDETS
MARGARINFABRIK

Diskussionsfrågor ha endast förekommit en: "Bör icke arbetarekommunen taga mer hänsyn till klubbens stora röstetal och den kvinnliga rösträtten än som skett?" Denna diskussionsfråga togs upp med anledning av de kommunala valen på hösten 1926, varvid ej mer än en kvinna kommit med i samhällets tre fullmäktigeinstitutioner mot förut tre. Av klubbens medlemmar tillhör en fattigvårdsstyrelsen. Klubben har även den gångna julen genom sin styrelse besökt ålderdomshemmet och bjudit de där intagna på kaffe. En medlem har under året avgått med döden.

Enligt den vid mötet föredragna revisionsberättelsen framgick att utgifter och inkomster under året balanserat på kr. 478:65, med en behållning av kr. 132:81. Revisorernas förslag om full och tacksam ansvarsfrihet beviljades.

Vid företaget val av funktionärer omvaldes den förutvarande styrelsen och de ras suppleanter jämte revisorer samt suppleanter för dessa enhälligt.

En medlem, som fyllt 65 år och tillhört klubben i 15 år, befriades från erläggandet av vidare kvartalsavgifter.

20 år.

Åhus kvinnliga diskussionsklubb firade den 8 mars sin 20-åriga tillvaro med en stor fest i Folkets hus stora sal. Den stora salen var till trängsel fylld med folk, som med sin närvaro hedrade den alltid livskraftiga klubben. Högtidstalet hölls av fru Ida Rosenqvist, Hälsingborg, som i sitt tal minde om de stora svårigheter klubben haft att kämpa mot i sitt arbete då den för 20 år sedan var nybildad, och hur den, trots stora motgångar, nu kommit att intaga en framskjuten plats i Åhus arbetarörelse. Tal. uttalade till sist ett varmt tack till klubbens första medlemmar, och riktade sig särskilt till de sex av dessa medlemmar, som ännu kvarstå i klubben, samt utbringade ett med rungan de hurrarop besvarat fyrfaldigt leve för dessa hedersmedlemmar och den socialdemokratiska kvinnörelsens framgång.

Därefter inbjödes deltagarna att njuta av ett välförsett kaffebord, där dagen till ära den skånska spettekakan, utan vilken ingen riktig skånsk feststämning uppnås, lockade. Efter det deltagarna ätit sig mätta på detta, sörjde klubben för att humöret hölls uppe genom att en liten pjäs med många roliga poänger, och utförd av amatörer, spelades. Musiken under festen skötes på ett förtjänstfullt sätt av Centrals musik. Den alltigenom lyckade festen avslöts mellan kl. 12—1 på natten.

H. K.

Från Bjuvs kvinnoklubb.

Av årsberättelsen över vår klubb framgår, att klubben hållit sina ord. möten en gång i månaden och på dessa diskuterat frågor såsom orättvisorna mot kvinnorna inom vår pensionslag och även frågan om tandvård åt våra skolbarn ha vi framfört till arbetarekommunen. Flera andra viktiga frågor ha diskuterats. Kooperationen är också en fråga, som intresserar oss och till vår Kooperativa förening ha framförts krav om och även införts sparkassemärken av låg valör, för att motarbeta kupongsystemet, som graserar så mycket ute i bygderna och ha 100 kr. anslagits till industrifonden.

Inom klubben arbetar en cirkel i kommunalkunskap och skönlitteratur och vilja vi råda alla klubbar att ansluta sig till A. B. F. Genom anslag från arbetarekom-

munen kunde vi sända en stipendiat till kursen på Vilans högskola.

Sin 20-åriga tillvaro firade klubben med kamratmöte, vartill närliggande klubbar inbjudits. Föredrag hölls av fru Ekberg-Åkesson, Malmö, om den Allmänna folkpensioneringen.

Klubben är representerad inom alla kommunala institutioner, likaså i arbetarekommunens styrelse och bildningsrådet av A. B. F.

Styrelse, revisorer och övriga funktionärer inom klubben omvaldes.

Med hälsning till alla klubbar!

H. L., ref.

Från Stockholm.

Vasastadens soc.-dem. kvinnoklubb har hållit sitt årsmöte. Årsberättelsen utvisade att klubben varit mycket livaktig under det gångna året och medlemsantalet ökat till 35.

Klubbens räkenskaper ha under året balanserat på kr. 410:89. Styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet samt omvaldes enhälligt.

Klubben har under det gångna året anordnat 6 föredrag, 2 politiska och 4 litterära. Dessutom har klubben diskuterat Förslag till lag för vissa arbetsovilliga och samhällsvådliga, Gift kvinnas rätt till statstjänst och Befolkningsfrågan.

Klubben har även behandlat den i riksdagen väckta motionen om utredning av och under vilka villkor företagande av abort må kunna tillåtas. Meningarna voro rätt mycket delade men ansågs i övrigt att frågan sammanfaller med folkökningproblemet och uttalade man sig för, att en mera etisk och humanistisk livssyn borde komma till uttryck både i lagen och det allmänna medvetandet. Vidare uttalade man sin anslutning till den av red. Engberg m. fl. väckta motionen om preventivlagens slopande.

Med anledning av i Soc.-Dem. införda artiklar om att stor nöd är rådande bland befolkningen i Norrlands avlägsna bygder, beslöt klubben tillsätta en kommitté som skulle verkställa insamling av kläder att sändas för utdelning bland behövande i dessa ödebygder.

Kommittén har fullgjort sitt uppdrag på ett utomordentligt raskt sätt; vid möte i mars, rapporterades, att 3 stora säckar med präktiga kläder blivit avsända.

I stället för ett offentligt valmöte för kvinnor, beslöt klubben låta trycka ett opprop, ställt till fjärde kretsens kvinnor, med uppmaning att vid stadsfullmäktigevallet möta upp kring vårt partis kandidater.

O. S.

Från Trollhättan.

Trollhättans soc.-dem. kvinnoklubb höll den 3 mars sin 8:de årsfest med ett enskilt samkväm med ett i alla avseenden lyckat program. Herr Fogel höll ett intressant föredrag om vår bygds fornhistoria. Fröken Blomkvist uppläste Dan Anderssons "Milan brinner". Sång och musik utfördes av herr Persson. Samkvämet var besökt av så gott som alla medlemmarna, vilket bidrog till att stämningen blev den allra bästa.

Klubbens medlemsantal är ej stort men desto livaktigare och de äro besjälade av god arbetslust och ljus tro på framtiden. Fram för kvinnornas förstälse för socialdemokratien!

Med kamrathälsning!

Ref.

Augusta Wall, Linköping, 50 år.

Den 12 maj fyllde fru Augusta Wall 50 år. Hon har tillhört Linköpings soc.-dem. kvinnoklubb sedan 1911. Där har kamrat Wall nedlagt ett mycket gott arbete såväl inom styrelsen som andra uppdrag. Hon tillhör fattigvårdsstyrelsen samt kvinnliga förbudskommittén, även N. T. O. har hon tillhört många år. Om fru Wall kan man säga att hon är ett föredöme för många, när det gäller arbetarekvinnornas intressen för såväl hem och barn, som samhällets angelägenheter. Själv hustru till en arbetare och mor till 10 barn, vilka alla fostrats till nyktra, ordentliga människor, har hon nog fått känna på vad arbete och försakelse vill säga. Det oaktat besitter hon en lynnets friskhet, sinne för humor, vilket allt gör att hon är mycket avhållen både som människa och klubbmedlem. Därför blev hon också föremål för många hyllningar på högtidsdagen. Klubben uppvaktade med minnesgåvor och telegram och för övrigt inströmmade lyckönskningar i mängd från andra föreningar och anhöriga.

Använd all din frihet till eget och kamraters bästa!

Äro Edra
inkomster för stora?

Varom inte, nedbringa Edra livsmedelskostnader genom inköp i våra butiker

KONSUMTIONSFÖRENINGEN
STOCKHOLM

Tumba soc.-dem. kvinnoklubb

hade den 1 mars sitt årsmöte, vilket hölls hos fru Hörlén, Tullinge. På grund av Folkets hus' ombyggnad hava de flesta sammanträden under året hållits i resp. medlemmars hem. Detta har bidragit till, att varje möte efter förhandlingarnas slut haft karaktären av familjebjudning, där trevligt samspråk vid kaffebordet avlösts med uppläsning av olika författares verk.

Till styrelse för kommande arbetsår omvaldes fruarna Carlsson, Hörlén, Skarman och Gustavsson med fröken Malin Larsson som ordförande.

Vid klubbens sammanträden ha diskuterats olika frågor, t. ex. "Riksfadern", "Kommunala förlossningshem" jämte div. kommunala angelägenheter.

Dessutom har klubben anordnat ett offentligt möte för kvinnor med d:r Ada Nilsson som föredragshållare över ämnet "Befolkningsfrågan". Därjämte bjöds på ett fullständigt konsertprogram av sådana konstnärer som Alice Tegnér, P. Byström och sångerskan Karin Nilsson.

På klubbens 5-årsdag den 11 nov. höll fru Sigrid Lundin ett intressant föredrag om "Några detaljer ur barnavårdslagarna".

Klubben har även företagit sin sedvanliga bilfärd till församlingens ålderdomshem, där de gamla bjudits på kaffe och div. underhållning.

Vid höstens val utförde klubbens medlemmar ett gott agitationsarbete, särskilt bland kvinnorna, varför det glänsande resultatet för socialdemokraterna vid kommunalfullmäktigevallet delvis kan tillskrivas kvinnornas insats.

Klubben har representanter i kommunalfullmäktige, skolråd, pensions-, barnavårds- och fortsättningskolenämnderna samt i centralkommittén för hemslöjdens befrämjande.

I A. B. F:s studiecirklar deltaga medlemmar i ett par ämnen.

Detta har i huvudsak varit klubbens arbetsprogram under det gångna året. Det är inga storverk, som utträttats, men sammanhållningen har varit god och stämningen den bästa, varför den ideella behållningen även bestått i gott kamratskap. Detta, som är ett av livsvillkoren för socialdemokratiens bestånd, tillönska vi därför alla klubbarna landet runt!

M. H.

Från Oxelösund.

Under året ha hållits 12 ord. möten, 2 kvartalsmöten, de sistnämnda med Nyköpingsklubben. Diskussionsämnen ha varit kooperativa, politiska, skolfrågor och rent lokala frågor. Även har hållits ett instruktionsmöte med fru Agnes Söderquist som ledare, vilket klubbkamraterna hade mycken stor nytta utav. Klubben har låtit sig genom ombud representera vid under året hållna distriktmöten i södra Sörmland samt vid årskonferensen i Flen den 9 maj 1926. Ett agitationsföredrag har hållits av fru Ruth Gustafson. Även ha klubbmedlemmarna varit synnerligen aktiva i agitationen för höstens val med det goda resultat att klubbkamraterna fingo behålla sina platser i kommunalfullmäktige och i municipalfullmäktige. För år 1927 omvaldes den förutvarande styrelsen. Med kamrathälsning till klubbarna landet runt.

Korresp.

Från Malmö.

Tisdagen den 15 febr. höll Malmö soc.-dem. kvinnoklubb ett större agitationsmöte i Folkets hus festsal, som var fylld till sista plats.

Efter musik av en trio sjöng konsertsångerskan Elsie Rosén-Bengtsson ett par sångnummer. Därefter höll red. Allan Vougt föredrag om "Arbetarepressens betydelse". Erinrade om Danielssons banbrytande arbete i vår egen stad samt tidningspressens raska utveckling och tillerkännes numera arbetareklassens tidningspress en stor teoretisk makt i samhället, ang. dess praktiska betydelse vore ännu åtskilligt att önska. Uppmanade arbetarekvinnorna att slå vakt om sin egen tidningspress, som ju är till för att tillvarataga deras intressen.

Omedelbart efter red. Vougts föredrag talade kvinnodistriktets ordf. fru Martha Larsson om "Kvinnorna och arbetarörelsen".

Talarinnan betonade den stora brist på intresse som arbetareklassens kvinnor ådagalägga för de sociala och politiska frågorna. Förhållandet torde delvis förklaras av det mödosamma och inestängda liv arbetarekvinnorna tvingas att föra. Även om det kan förklaras, kan det icke försvaras, denna slöhet och intressebrist. Det duger ej för kvinnorna att visa ifrån sig de sociala problem som vänta på sin lösning redan i dag. Ty arbetareklassen har i vår tid möjlighet att ställa makt bakom sina krav; den har makt att välja män och kvinnor som äro besjälade av våra krav och intressen. Låt oss icke glömma att vi ha de herrar vi förtjäna, låtom oss minnas detta då valurnorna nästa gång stå redo att taga emot våra röster.

Efter föredragen, som belönades med livliga applåder, uppläste fru Sonja Vougt Ture Nermans världskrigsdikt "Lögnen". Därefter följde sång och musik.

Mötet avslutades av klubbens ordf. med en uppmaning till de närvarande kvinnorna att ansluta sig till Malmö soc.-dem. kvinnoklubb, som har möte första torsdagen i varje månad. Arbetarekommunens ordf. utbringade därefter ett leve för kvinnoklubben, som besvarades av livliga hurrarop. M. P.

Från Mölndal.

Mölndals soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte den 9 febr. Års- och revisionsberättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades.

Under året ha hållits två offentliga möten. Vid det ena talade riksdagsman Vilhelm Carlsson, Mölndal, om "Möderskapshjälp för industriarbetare" m. fl. kvinnofrågor, vid det andra fru Therése Svensson, Göteborg, om "Gift kvinnans rätt till statstjänst".

11 ord. möten ha hållits. Bland frågor som dryftats må nämnas: Arbetarepressens spridning, Dubbelanställningarna inom tjänstemannakåren, Sexuell undervisning i folkskolan, Lagförslaget om pensionsförsäkring samt en del lokala frågor. I valrörelsen har klubben deltagit genom spridandet av upprop, broschyrer m. m. Av Morgonbris har försålts cirka 200 ex.

Klubben är representerad i stadsfullmäktige, skolstyrelsen, barnavårdsnämnden, nykterhetsnämnden, styrelsen för förlösningshemmet samt i kvinnodistriktets V. U.

Till ordf. valdes fru Gerda Ljungström och till kommissionär fru Hedvig Thimell. Intresset för politiska spørsmål är ej stort bland arbetarkvinnorna i Mölndal. Vi hysa dock den förhoppningen att allt flera skola förena sig med oss och delta i arbetet för våra gemensamma intressen. G. Lj—m.

Från Sandviken.

Sandvikens soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte måndagen den 7 mars. Års- och revisionsberättelserna upplästes och godkändes. Ansvarsfrihet beviljades. Under året har hållits 12 ordinarie samt 9 protokollförda styrelsemöten. Klubbens räkenskaper ha balanserat på en summa av kr. 1,186:65 med en behållning vid årets slut av kr. 268:58. Medlemsantalet är 50. Av Morgonbris har försålts 900 ex. Vid höstens landstings- och köpingsfullmäktigeval har klubben medlagt ett gott arbete. Klubben är representerad i köpingsfullmäktige, fattigvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden, barnavårdsnämnden samt nykterhetsvännernas centralkommitté.

Klubben har tilldelat en medlem stipendium till bevisandet av en kurs vid Brunnsviks folkhögskola. En cirkel arbetar fortfarande inom klubben. Många viktiga frågor ha dryftats under året.

Samtliga styrelseledamöter omvaldes: Till ordf. och korresp. fru Anna Gustafsson, kassör fru Augusta Resare, sek. fru Tilda Jansson, fru Mia Danielsson, fru Anna Östlund. Nyvalda blevo: fru Annie Fredriksson, fru Anna Lindberg. Till revisorer omvaldes: fruarna Ålman, Bergström och Hedström. Till kommissionär för Morgonbris nyvaldes fru Jenny Wallin.

Med kamrathälsning.

Anna Gustafsson.
Ordf.

Från Holmsund.

Umeåskärgårdens soc.-dem. kvinnoklubb höll sitt årsmöte lördagen den 5 febr. Närvarande voro, förutom kvinnoklubbens medl., även en del medl. från arbetarekommunen och ungdomsklubben. Sedan ordf., fru Selma Vinberg, hälsat de närvarande välkomna, föredrogs års- och revisionsberättelsen, varav framgick att medlemsantalet nu var uppe i 43, alltså en ökning under år 1926 av 4 medlem. Inkomster och utgifter ha balanserat på 505 kr. 20 öre. Klubben har dessutom 10 st. andelar i Västerbottens Folkblad samt lika många i Holmsunds Folkets park. Därefter företogs styrelseval och valdes till ordf. fru Hildur öhman, v. ordf. fru Selma Vinberg, sek. fröken Tyra Näslund, v. sek. fru Emma Sparman, kassör fru Elin Norén. Revisorer och sjukbesökare samt till ledamot i Folkets park utsågs fru Selma Vinberg och i kretsstyrelsen fröken Tyra Näslund. Till referent utsågs fru Selma Vinberg. Därefter företogs en stunds rast för att dricka kaffe, varefter folkskollärare O. Kriström höll en kort recension över Jack

Från Kvinnodistriktets årskonferenser.

Medelpads distrikt.

Medelpads socialdemokratiska kvinnodistrikt höll på långfredagen i Sundsvall sin tionde årskonferens. Lokalen var dagen till ära prydd med blommor och grönt och en feststämd publik var samlad från hela distriktet.

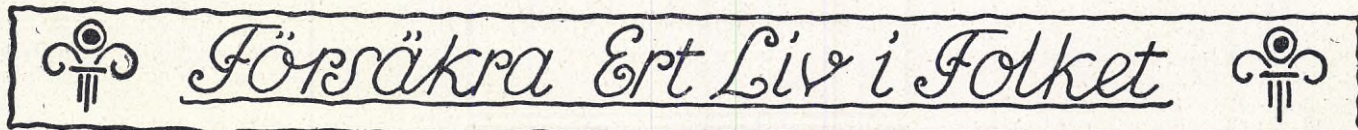
Efter ett par väl utförda musiknummer samt ett kort hälsningstal av fru Disa Västberg, som gjorde en tillbakablick på de flydda tio åren och underströk kvinnörelsens betydelse på skilda områden, valdes till konferensens ordförande fru Hulda Skoglund, Essvik, samt till sekreterare fru Anny Grelson, Essvik. Vid konferensen voro samtliga 12 klubbar representerade med 30 ombud. Förbundsstyrelsen var representerad av fru Hulda Flood, Stockholm, och dessutom voro A. B. F. samt ungdoms- och partidistriktens representerade. En talrik samling enskilda klubbister hade även infunnit sig.

Av styrelsens berättelse framgick, att distriktet tog en livlig del i valrörelsen. En särskild turné med föredrag av fru Hulda Flood var anordnad, varvid möten höllos på 15 platser i distriktet. Ett stort höstting med omväxlande program var anordnat å Skönsberg, vari deltog 350 personer. Vidare har D. S. besökt en del klubbar och lämnat råd och hjälp i arbetet. Distriktet omfattar nu 12 klubbar med sammanlagt 500 medlemmar. I en särskild rapport lämnades en redogörelse för klubbarnas arbete under arbetsåret, varav framgick att en mycket livlig verksamhet utvecklades. Inkomster och utgifter balanserade på kr. 1,563:53 med en kontant behållning i kassan å kr. 870:24. Ekonomiskt har distriktets ställning aldrig varit starkare. Berättelserna godkändes och ansvarsfrihet beviljades.

Det från förbundsstyrelsen utgångna förslaget om en omorganisation av kvinnörelsen i närmare anknytning till partiet, vilken fråga inleddes av fru Hulda Flood, föranledde en livlig och givande diskussion, som torde ha verkat väglädande på den fortsatta debatten ute i klubbarna, som nu under den närmaste tiden ha att taga ställning till detsamma.

Frågan om en internationell kvinnodag, som förbundsstyrelsen föreslagit till i början av september varje år, föranledde kon-

Londons bok Järnhälen, framfört på ett utmärkt sätt och avackades han med livliga applåder. Frågan om anordnandet av en föreläsningkurs genom A. B. F. uppstogs till debatt. Andra föreningars medverkan önskades och att sätta sig i förbindelse med organisationer på platsen valdes ordf. Av Morgonbris har sålts under året 240 ex. samt beslöts att under kommande år hemtaga 20 ex. för varje månad. Sedan intogs en tesupé och avslöts mötet med avsjungandet av Ungdomsmarschen. Med hälsning till våra kamrater landet runt. Ref.

På avbetalning

Herr- & Damkläder

Korkmattor,
Mjuka mattor,
Gardiner,
Täckan, Filtar,
Turistsängar

m. m.

STRÖMBERG & C:o

BARNHUSGATAN 16,
TUNNELGATAN 23.

ferensen besluta uttala önskvärheten av att tiden för kvinnodagen förlades endera till sommaren eller ock till längre fram på hösten.

Förslag från distriktsstyrelsen om ett visst anslag till kvinnoklubbarnas arbete avböjdes av konferensen, som i stället önskade hjälp från D. S. för instruktion i arbetet samt för anordnandet av föreläsningsskurer i exempelvis sexuell hygien.

Essviksklubben hade framfört motion i anslutning till riksdagens behandling av abortfrågan. Hr Mauritz Västberg lämnade en redogörelse för olika sexuella reformkrav som varit föremål för riksdagens initiativ, nämligen fosterfördrivnings- och preventivlagen, steriliseringsfrågan samt kravet på sexuell undervisning i skolorna, vari talaren starkt underströk behovet av reformer på hithörande områden, vilka synpunkter även vunno konferensens enstämmiga anslutning.

Skönviks- och Sundsvallsklubbarna hade framfört två närbesläktade förslag, den ena om upprättandet av en hjälpkassa för sjuka medlemmar och den andra om bildande av en fond för understöd till fattiga husmödrar som behövde en tids rekreation och vila. En livlig debatt, vari meningarna voro mycket delade, utspann sig i de båda frågorna. Resultatet blev, att Skönviksmotionen skulle remitteras till klubbarna för fortsatt diskussion och att en kommitté på fem personer skulle undersöka möjligheterna i enlighet med Sundsvallsklubbens förslag.

Alnö norra hade hemställt, att av klubbarna arrangerade kamratmöten skulle ordnas i samarbete med distriktsledningen för att undvika onödig konkurrens och för att få kamratmötena förlagda på de bästa platserna. Konferensen beslöt i enlighet med motionen.

I styrelsen återvaldes fruar Disa Västberg, Stina Eriksson, Ortvikén, Ida Magnusson, Skönvik, och Cecilia Magnusson, Essvik, och nyvaldes — sedan de avgående bestämt avböjt återval — fruar Lilly Sundberg, Skönsmon, Hulda Lövendahl, Essvik, och Erika Olsson, Sundsvall. Till revisorer återvaldes fruar Selma Nordlander, Mariana Johansson och Stina Lundkvist. Likaså omvaldes suppleanterna samt distriktets ombud i A. B. F.

Efter några utmärkta nummer av en musiktrio och vacker solosång av fru Elsa Andersson, belönat med livligt och tack-samt bifall, talade fru Cecilia Magnusson

i varma ordalag för distriktets ordförande under de flydda tio åren, fru Disa Västberg, samt överlämnade till henne en ståtlig blomsterskål i silver med röda rosor och höjde ett fyrfaldigt leve för föremålet, som djupt rörd tackade för hyllningen samtidigt som hon till avgående och kvarvarande ledamöter i styrelsen framförde ett tack för gott och förtroendefullt samarbete.

Sedan deltagarna vid festligt dukade bord försett sig med te och smörgåsar höll förbundsstyrelsens representant, fru Hulda Flood, ett minnestal, som hälsades med starkt bifall.

Därpå avslöts den givande och angenäma jubileumskonferensen efter att ha pågått nära åtta timmar.

Blekinge soc.-dem. kvinnodistrikts årskonferens.

Blekinge soc.-dem. kvinnodistrikt höll sitt årsmöte söndagen den 10 april. Konferensens förhandlingar leddes av fru Bernhardina Bengtsson. Till sekr. och referent valdes Anna Johansson. Partidistriktet representerades av landstingsman P. O. Westerberg och ungdomsdistriktet av hr David Persson. Nio klubbar voro representerade genom 14 ombud. Av verksamhetsberättelsen framgick, att distriktet har 154 medlemmar. Under året har bildats en ny klubb i Sölve med anslutning till distriktet. En av distriktets medlemmar har bevistat kvinnokursen vid Brunnsviks folkhögskola. Utgifter och inkomster ha balanserat å en summa av kr. 584:48, med ett saldo till kommande arbetsår å kr. 272:60. Distr. stipendiefond har balanserat å kr. 116:95, med ett saldo å kr. 41:95. Konferensen gästades av fru Ruth Gustafson från Stockholm, som i ett klart föredrag redogjorde för frågan, om förbundets omorganisation. Fru Gustafson framförde förbundsstyrelsens hälsning till

Aktiebolaget Arbetarnes Tryckeri

FOLKETS HUS, STOCKHOLM

TEL.: 2276, Norr 4043

*

Rekommenderar sig till utförande av alla slags trycksaker

*

Moderna stilar

Snabbt utförande

Moderata priser

konferensen. Konferensen beslutade, att V. U. i fortsättningen skall vara förlagt i Karlshamn.

Till styrelse för 1927 omvaldes samtliga: fru Bengtsson, ordf., fru Hilda Jönsson, kassör, och fru Anna Johansson, sekr. Övriga ledamöter blevo: fru Stina Nordin, Karlskrona, och fru Betty Andersson, Ronneby. Till suppleanter valdes fruarna Astrid Jönsson, Emma Svensson och Olivia Karlberg samt från Karlskrona fru Maria Pettersson och från Ronneby fru Emma Arenius. Till revisorer valdes fruarna Tora Andersson och Ulla Rydholm samt fröken Anna Bergkvist. Till revisors-suppleanter valdes fruarna Emma Persson och Anna Olsson. Till stipendiater vid innevarande års kvinnokurs i Brunnsvik har distr. valt fru Hildur Ekberg, Ronneby, och Ingeborg Olsson, Horsaryd.

Lägg alltid i blöt på kvällen

i Tvättbjörnslösning och låt kläderna ligga över natten!

Koka dagen därpå
samt skölj väl, och Du får den
renaste, vitaste och mjukaste tvätt
Du nå'sin haft—utan slit och släp.

Tvätta med

Vita Tvättbjörn

— följ bruksanvisningen.

Firandet av internationella kvinnodagen behandlades å konferensen. V. U. hade föreslagit att 2 större möten skulle hållas 4—11 sept. ett i östra och ett i västra Blekinge, i samband med en turné genom länet. Konferensen beslutade enligt förslaget. Konferensen beslutade att höja avgiften till stipendiefonden från 5 till 10 öre pr kvartal och medlem. Beslöts hålla kamratmöte i Sölvesborg söndagen den 26 maj. Sättet för val av ombud till kvinnokongressen 1928 behandlades. Föreslogs att distr. gemensamt förrättar detta val.

Konferensen avslutades med tal av ordf., vilken uttalade ett tack till representanter och ombud samt manade till fortsatt oförtröttat arbete för vårt partis och kvinnornas gemensamma sak. Härefter höll folkskollärare H. Witzell en mycket intressant föreläsning om Ellen Key, vilken åhördes med stort intresse av konferensdeltagarna. Tal. avtackades med livliga applåder.

Referenten.

Rådfrågningsbyråer.

Västgöta—Dals soc.-dem. kvinnodistrikts rådfrågningsbyrå för mödrar. Doktor Gärda Lidfors av Geijerstam, Götabergsgatan 26, Göteborg. Tel. 22 50. Mottagning vardagar kl. 11 f. m.—1 e. m.

Tidevarvets rådfrågningsbyrå för föräldrar, Slussplan 1, 2 tr., Stockholm. Mottagning torsdagar kl. 9.30—10.30 f. m.

Morgonbris.

Tidning för den socialdemokratiska kvinnorörelsen.

Utgives av styrelsen för Sverges Socialdemokratiska Kvinnoförbund.

Redaktör: Signe Wessman. A. T. Norr 244 36. Upplandsgatan 85, Stockholm.

Expedition: Anna Svensson, Grindsgatan 10, III, Stockholm Sö. St.-Tel. Söder 78 98.

BARNENS ANTAL

i en familj är av vital betydelse för ekonomin. Upplysningsböcker, prislister m. m. erhållas gratis mot 45 öres porto. Privat av-sändarenamn, om så begäres.

Nils Adamsson,

Jakobsgatan 22, Stockholm I.

Stockholms stads o. läns soc.-dem. kvinnodistrikt. Adr.: Ordf. fröken Anna Svensson, Grindsgatan 10, Stockholm Sö. Kassör fru Gerda Bergstrand, Bromsten.

Sthlms Allm. kvinnoklubb (soc.-dem.) håller ordinarie möte 1:a måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m.

Obs.! Lokal i D-salen, Folkets Hus.

Styrelsen.

*Pensionera Eder själ genom insättningar å
Pensions-räkning i*

Södermanlands Enskilda Bank

ARBETAR-BODENS DAMEKIPERING

Holländaregatan 7

säljer till lägsta pris **Dam- & Barnkoffor.**

Dam- & Barnunderkläder.

Extra starka barnstrumpor.

Stockholms södra kvinnoklubb (soc.-dem.) håller ordinarie sammanträde 1:sta onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i lokalen 1 tr., Södra Folkets Hus. Ordf. fru Beda Jansson, Blekingeg. 65, 3 tr., Stockholm. Styrelsen.

Vasastadens soc.-dem. kvinnoklubb har ord. möte 2:dra måndagen i varje månad kl. 8 e. m. å lokalen Upplandsgatan 51, 1 tr. (Gustav Vasa-automaten). Uppbörd och inskrivning varje möte. Styrelsen.

Kungsholms soc.-dem. kvinnoklubb sammanträder 1:a onsdagen i varje månad kl. 7.30 e. m. Ordf. fru Jenny Larsson, Kungsholmsgatan 104, 1 tr. Tel. Norr 238 37.

Föreningen för Hembiträden i Stockholm håller möte 1:sta torsdagen i varje månad kl. 8.30 e. m. i Folkets Hus P-sal, 3:dje torsdagen i Folkets Hus C-sal. Styrelsen.

Billesholms soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte i Folkets Hus i Södra Vram 2:dra tisdagen i varje månad kl. 7 e. m. Ordf. fru Anna Persson, Box 54, Billesholms gruva. Sekr. fru Ida Lundström, Ljungsgård, Billesholms gruva. Styrelsen.

Djursholms Soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 2:dra torsdagen i varje månad kl. 8.30 e. m. i Föreningshuset. Ordf. Fru Ellen Bomblér, Tel. 1314.

Eskestuna soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 1:sta måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus lilla sal. Styrelsen.

Västerås soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra och 4:de måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m. Studiecirkeln torsdagar kl. 8 e. m.

Södra Förstädernas soc.-dem. kvinnoklubb håller möte tredje tisdagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i biblioteksalen, Aspudden. Ordf. Sigrid Lundin, Liljeholmen, tel. Gröndal 116. Sekr. Fru Karin Käll, Hägerstensg., Aspudden. Tel. 5 28.

Göteborgs soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 1:sta tisdagen i månaden kl. 8 e. m. i Arb.-föreningens H-sal; 3:dje tisdagen i månaden Bondegatan 14 kl. 8 e. m. Styrelsen.

Malmö Soc.-dem. kvinnoklubb håller ord. möte första torsdagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus, sal 7. Ordf. fru Botilda Hansson, Norra Vallgatan 118. Korresp. sekr. fru Matilda Petterson, Östra Förstadsgatan 10 B. Tel. 106 40.

Hässelby soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra och 4:de onsdagen i månaden kl. 8 e. m. i Folkets Hus B-sal. Styrelsen.

Nynäshamns soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra månd. i varje månad kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus A-sal. Ordf. fru Elsa Eriksson, Centralgatan 68.

Spånga soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möte 1:sta o. 3:dje torsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus. Styrelsen.

Solna soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Huvudsta Folkets Hus och 4:de måndagen i varje månad kl. 8 e. m. i Hagalunds Folkets Hus. Styrelsen.

Storfors soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten sista söndagen i varje månad kl. 3 e. m. i Folkets Hus. Styrelsen.

Sundbybergs soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 1:sta onsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Folkets Hus C-sal. Styrelsen.

Södertälje soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 3:dje måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus, Ordf. Fru Anna Ericsson, Folkets Hus. Tel. 2 37. Styrelsen.

Tillberga soc.-d. kvinnoklubb håller ordinarin möten 1:sta och 3:dje måndagen i varje månad kl. 8.30 e. m. i Folkets Hus.

Trälleborgs soc.-dem. kvinnoklubb har möte andra måndagen i varje månad kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus A-sal. Ordf. Fru Elina Persson, Hantverkareg. 13. Styrelsen.

Tumba soc.-dem. kvinnoklubb håller ordinarie möten 1:sta onsdagen i månaden kl. 7.30 e. m. i Folkets Hus, Tumba. Styrelsen.

Turebergs soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 2:dra måndagen i varje månad kl. 8 e. m. i gamla skolan. Ordf. fru Anna Ahlzen, Tureberg. Styrelsen.

Örgryte soc.-dem. kvinnoklubb håller möte 1:sta onsdagen i månaden kl. 7.30 e. m. i Godtemplarlokalen, Gårda, Styrelsen.

Stockholm 1927. A.-B. Arbetarnes Tryckeri